

Όροι Εντολής: Πέμπτη Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων

Πρωτοβουλία Urban Innovative Actions

16/9/2019 – 12/12/2019

Πίνακας περιεχομένων

1	Εισαγωγή.....	3
2	Επιλέξιμες αρχές – Ποιες αρχές μπορούν να υποβάλουν αίτηση.....	4
2.1	Πρώτη κατηγορία:.....	6
2.2	Δεύτερη κατηγορία.....	8
2.3	Κοινές απαιτήσεις για τις επιλέξιμες αστικές αρχές	9
3	Θεματική κάλυψη για την πέμπτη Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων	10
3.1	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΕΡΑ	12
3.2	ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	16
3.3	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ	18
3.4	ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ.....	21
4	Αρχή χρηματοδότησης.....	24
5	Εκπόνηση και ανάπτυξη έργου	26
5.1	Συμπράξεις στο πλαίσιο των Urban Innovative Actions.....	26
5.2	Δραστηριότητες Έργου	27
5.3	Γραμμές προϋπολογισμού και επιλέξιμες δαπάνες.....	28
5.4	Πρόσθετα ζητήματα: Δημόσιες συμβάσεις, έλεγχος και κρατική ενίσχυση.....	29
6	Διαδικασία υποβολής αίτησης	30
7	Διαδικασία Επιλογής.....	31
7.1	Έλεγχος επιλεξιμότητας.....	31
7.2	Στρατηγική αξιολόγηση	33
7.3	Επιχειρησιακή αξιολόγηση	34
7.4	Σύστημα βαθμολόγησης αξιολόγησης	35
8	Τρόπος λήψης συνδρομής	35
9	Βασικές ημερομηνίες.....	35

1 Εισαγωγή

Όπως αναφέρεται στο άρθρο 8 του κανονισμού σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)¹, το ΕΤΠΑ μπορεί να στηρίζει καινοτόμες δράσεις στον τομέα της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε την Πρωτοβουλία Urban Innovative Actions (UIA) με σκοπό τον εντοπισμό και τη δοκιμή νέων λύσεων για την αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη και συνδέονται σε επίπεδο Ένωσης.

Κύριος στόχος της Πρωτοβουλίας UIA είναι, ως εκ τούτου, να παράσχει στις αστικές αρχές σε όλη την Ευρώπη χώρο και πόρους προκειμένου να δοκιμάσουν τολμηρές και μη αποδεδειγμένες ιδέες που αντιμετωπίζουν διασυνδεδεμένες προκλήσεις, καθώς και να πειραματιστούν όσον αφορά τρόπους με τους οποίους μπορούν οι ιδέες αυτές να ανταποκριθούν στην πολυπλοκότητα της πραγματικής ζωής. Τα έργα που θα λάβουν στήριξη πρέπει να είναι καινοτόμα, ποιοτικά, να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται με τη συμμετοχή βασικών ενδιαφερόμενων μερών, να είναι προσανατολισμένα στα αποτελέσματα και να μπορούν να μεταφερθούν.

Οι αστικές αρχές θα πρέπει να αδράξουν την ευκαιρία που τους προσφέρεται από την Πρωτοβουλία UIA προκειμένου να απομακρυνθούν από «απλά έργα» (τα οποία μπορούν να χρηματοδοτηθούν μέσω «παραδοσιακών» πηγών χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των βασικών προγραμμάτων του ΕΤΠΑ) και να τολμήσουν να μετατρέψουν φιλόδοξες και δημιουργικές ιδέες σε πρωτότυπα τα οποία μπορούν να δοκιμαστούν σε πραγματικά αστικά περιβάλλοντα. Με άλλα λόγια, η UIA μπορεί να στηρίξει πιλοτικά έργα τα οποία είναι ιδιαίτερα ριψοκίνδυνα για να χρηματοδοτηθούν από παραδοσιακές πηγές χρηματοδότησης, υπό την προϋπόθεση ότι είναι άκρως καινοτόμα και πειραματικά.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πρωτοβουλίας UIA από το ΕΤΠΑ ανέρχεται σε περίπου 372 εκατομμύρια ευρώ.

Τα έργα UIA θα επιλεγούν μέσω ετήσιων Προσκλήσεων Υποβολής Προτάσεων από το 2015 έως το 2020 επί ενός ή περισσότερων θεμάτων που θα προτείνει η Επιτροπή. Κάθε δράση μπορεί να λάβει συγχρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ ύψους έως 5 εκατομμυρίων ευρώ. Το έργο θα πρέπει να υλοποιηθεί

¹Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32013R1301>.

εντός μέγιστης περιόδου 3 ετών². Δεν υπάρχει ιδανικό μέγεθος για τους προϋπολογισμούς των έργων UIA. Τα μικρά έργα (ήτοι όσα αιτούνται χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ χαμηλότερη από 1 εκατομμύριο ευρώ) μπορεί να έχουν μειωμένες πιθανότητες να επιλεγούν καθώς ενδέχεται να είναι δύσκολο να αποδείξουν ότι οι δράσεις είναι ικανής κλίμακας ώστε να παράγουν ουσιαστικά αποτελέσματα. Από την άλλη πλευρά, τα έργα που περιλαμβάνουν σημαντικό επενδυτικό κόστος, ιδιαίτερα στο τέλος της περιόδου υλοποίησης, θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι το κόστος συνάδει με τον σκοπό και είναι δεόντως αιτιολογημένο.

Η Πρωτοβουλία UIA αποτελεί εργαλείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τελεί υπό την έμμεση διαχείριση της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ). Για την υλοποίηση της Πρωτοβουλίας, η Επιτροπή έχει ορίσει ως Εντεταλμένη Οντότητα (ΕΟ) την Περιφέρεια Hauts-de-France³. Για τη διαχείριση της Πρωτοβουλίας, έχει συσταθεί Μόνιμη Γραμματεία (ΜΓ)⁴.

Με το παρόν έγγραφο Όρων Εντολής, η Εντεταλμένη Οντότητα προσκαλεί τις επιλέξιμες αρχές να υποβάλουν προτάσεις έργων στο πλαίσιο της πέμπτης Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων. Για την παρούσα Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων διατίθεται ενδεικτικός προϋπολογισμός ύψους 50 εκατομμυρίων ευρώ.

Στο παρόν έγγραφο περιγράφονται οι απαιτήσεις και η διαδικασία που θα ακολουθηθεί για την πέμπτη Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων. Θα πρέπει να αναγνωσθεί σε συνδυασμό με τις Οδηγίες UIA και τις οδηγίες για τη συμπλήρωση του Εντύπου Αίτησης που έχουν δημοσιευθεί στον ιστότοπο της UIA και έχουν επικαιροποιηθεί στο πλαίσιο της πέμπτης Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων.

2 Επιλέξιμες αρχές – Ποιες αρχές μπορούν να υποβάλουν αίτηση

Στο άρθρο 2 του κανονισμού UIA ορίζεται ότι αίτηση παροχής στήριξης για την ανάληψη έργων Urban Innovative Actions μπορούν να υποβάλουν οι ακόλουθες αρχές:

- Πρώτη κατηγορία: Οιαδήποτε αστική αρχή τοπικής διοικητικής μονάδας που ορίζεται, ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης, ως πόλη, κωμόπολη ή προάστιο και περιλαμβάνει τουλάχιστον 50.000 κατοίκους.

² Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις τα έργα μπορεί να παραταθούν κατά 1 έτος το μέγιστο (για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στις Οδηγίες UIA).

³ Πρώην Περιφέρεια Nord-Pas de Calais.

⁴ Πληροφορίες και στοιχεία επικοινωνίας της Μόνιμης Γραμματείας διατίθενται στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://www.uia-initiative.eu/en/about-us/meet-team>.

- Δεύτερη κατηγορία: Κάθε ένωση ή ομάδα αστικών αρχών τοπικών διοικητικών μονάδων που καθορίζεται, ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης, ως πόλη, κωμόπολη ή προάστιο και περιλαμβάνει συνολικά τουλάχιστον 50.000 κατοίκους. Στην κατηγορία αυτή μπορεί να περιλαμβάνονται διασυννοριακές ενώσεις ή ομάδες, ενώσεις ή ομάδες από διάφορες περιφέρειες και/ή κράτη μέλη.

Έντυπο Αίτησης στο πλαίσιο Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων για UIA μπορούν να υποβάλουν μόνο επιλέξιμες αστικές αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της κατ' εξουσιοδότηση πράξης.

Ο ορισμός των τοπικών διοικητικών μονάδων (ΤΔΜ), καθώς και η ταξινόμηση σύμφωνα με τον βαθμό⁵ αστικοποίησης και τα στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των κατοίκων βασίζονται στις πληροφορίες που παρέχονται στον **Πίνακα αντιστοιχίας «EU-28-LAU-2018-NUTS-2016-FR&PT_POP2017» (2018)**⁶. Μολονότι έχει δημοσιευτεί πιο πρόσφατος πίνακας αντιστοιχίας από τη Eurostat, δεν περιλαμβάνονται πληροφορίες για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Μόνο ο **Πίνακας αντιστοιχίας «EU-28-LAU-2018-NUTS-2016-FR&PT_POP2017» (2018)** περιλαμβάνει τέτοιες πληροφορίες. Για το λόγο αυτόν, ο πίνακας αυτός θα χρησιμοποιείται από τη ΜΓ της UIA ως βασικό έγγραφο αναφοράς στο πλαίσιο του Ελέγχου Επιλεξιμότητας. Οι αιτούντες καλούνται να ανατρέξουν σε αυτόν τον Πίνακα αντιστοιχίας προκειμένου να εξακριβώσουν την επιλεξιμότητά τους και να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με τις ΤΔΜ που περιλαμβάνονται στα διοικητικά τους σύνορα, καθώς και τα στοιχεία που αφορούν τον αριθμό των κατοίκων. Ωστόσο, σε περίπτωση που πιο πρόσφατοι πίνακες της Eurostat ή τα νέα νούμερα από τα εθνικά στατιστικά ιδρύματα παρουσιάζουν σημαντική αλλαγή στην κατάσταση επιλεξιμότητας ενός αιτούντος (π.χ. μια ΤΔΜ που προηγουμένως θεωρούνταν αγροτική τώρα θεωρείται αστική σύμφωνα με το βαθμό αστικοποίησης), ο αιτών καλείται να επικοινωνήσει με τη ΜΓ πριν την υποβολή για να ελέγξει καλά την κατάσταση επιλεξιμότητάς του.

⁵ Ο ορισμός των τοπικών διοικητικών μονάδων και ο βαθμός αστικοποίησης διατίθενται στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units> ; http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Degree_of_urbanisation.

⁶ Μπορεί να γίνει λήψη του πίνακα αντιστοιχίας «EU-28-LAU-2018-NUTS-2016-FR&PT_POP2017» (2018) από την αντίστοιχη σελίδα Πρόσκλησης του ιστότοπου της πρωτοβουλίας UIA. Σημειώστε ότι ο πίνακας αυτός δημιουργήθηκε συγκεκριμένα για την πέμπτη Πρόσκληση, βάσει των πληροφοριών του πίνακα αντιστοιχίας της Eurostat «LAU – NUTS 2016, EU-28 and EFTA / available Candidate Countries» (2018) και τον πίνακα αντιστοιχίας της Eurostat «LAU – NUTS 2016, EU-28 and EFTA / available Candidate Countries» (2017). Για αυτόν τον λόγο, σημειώστε ότι υπάρχουν δύο καρτέλες για FR και για PT στο υπολογιστικό φύλλο, ενώ για τα υπόλοιπα κράτη μέλη οι πληροφορίες είναι συνενωμένες σε μία καρτέλα ανά χώρα.

Πρόσθετες αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την επιλεξιμότητα των αστικών αρχών παρατίθενται στις παραγράφους που ακολουθούν.

2.1 Πρώτη κατηγορία:

- Δήμοι/δημοτικά συμβούλια των οποίων τα διοικητικά σύνορα αντιστοιχούν σε μία ΤΔΜ. Στην περίπτωση αυτή, η ΤΔΜ ταξινομείται ως πόλη, κωμόπολη και προάστιο σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης (κωδικός 1 ή/και 2 στον Πίνακα αντιστοιχίας – στήλη Βαθμός αστικοποίησης) και έχει τουλάχιστον 50.000 κατοίκους
- Δήμοι/δημοτικά συμβούλια των οποίων τα διοικητικά σύνορα περιλαμβάνουν αρκετές ΤΔΜ. Αυτό ισχύει για δήμους/δημοτικά συμβούλια στην Πορτογαλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιρλανδία, την Ελλάδα, τη Μάλτα και τη Λετονία, όπου ο ορισμός των ΤΔΜ βάσει της Eurostat δεν αντιστοιχεί σε δήμους/δημοτικά συμβούλια, αλλά σε μονάδες επιπέδου κατώτερου του δημοτικού (κοινότητες) ή σε στατιστικές μονάδες (εκλογικές περιφέρειες). Στην περίπτωση αυτή, ο δήμος/το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να είναι επιλέξιμο(-ς) μόνον εφόσον περιλαμβάνει συνολικά 50.000 κατοίκους και εφόσον η πλειονότητα (περισσότερο από το 50%) των κατοίκων ζουν σε ΤΔΜ που ταξινομούνται ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης (κωδικός 1 και/ή 2 στον Πίνακα αντιστοιχίας – στήλη Βαθμός αστικοποίησης)
- Οργανωμένοι οικισμοί οι οποίοι είναι ενώσεις/ομάδες αστικών αρχών που πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:
 - Αναγνωρίζονται επίσημα ως επίπεδο τοπικής διακυβέρνησης (διαφορετικό από το περιφερειακό και το επαρχιακό επίπεδο) από την εθνική νομοθεσία και υποχρεούνται, εφόσον πρόκειται για δήμους/δημοτικά συμβούλια, να συμμετέχουν στον υπερδημοτικό οργανισμό (ως εκ τούτου, στην κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνονται ενώσεις οι οποίες συγκροτούνται εθελοντικά, για συγκεκριμένο σκοπό και/ή με περιορισμένη διάρκεια)
 - Αποτελούνται μόνο από δήμους/δημοτικά συμβούλια (ως εκ τούτου, στην κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνονται ενώσεις στις οποίες συμμετέχουν άλλοι φορείς, όπως πανεπιστήμια, εμπορικά επιμελητήρια κ.λπ.)
 - Έχουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες οι οποίες ορίζονται από την εθνική νομοθεσία και ανατίθενται από τους συμμετέχοντες δήμους σε τομείς πολιτικής που είναι συναφείς με το έργο UIA. Οι ενώσεις καλούνται να παράσχουν συγκεκριμένη αναφορά στο εθνικό νομικό πλαίσιο. Ο οργανωμένος οικισμός διαθέτει αποκλειστικές αρμοδιότητες όσον

αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση σε τομείς πολιτικής που είναι συναφείς με το έργο UIA

- Έχουν συγκεκριμένη πολιτική (με έμμεση εκπροσώπηση των συμμετεχόντων δήμων) και διοικητική (ειδικό προσωπικό) δομή

Παραδείγματα οργανωμένων οικισμών στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας UIA είναι τα εξής:

- Γαλλία: Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération and Communautés de Communes, Etablissements Publics Territoriaux
- Ιταλία: Città Metropolitane και Unione di Comuni
- Γερμανία: Landkreis
- Ισπανία: Mancomunidades και Area Metropolitana Barcelona
- Ηνωμένο Βασίλειο: Combined Authorities
- Πορτογαλία: Comunidades Intermunicipais (CIMs)

Οι Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ), οι συμπράξεις των οποίων αποτελούνται μόνο από αστικές αρχές (όπως ορίζονται ανωτέρω) και με συγκεκριμένες αρμοδιότητες για τη σχεδίαση και την υλοποίηση πολιτικών σχετικών με την Πρόσκληση της UIA, θεωρούνται οργανωμένοι οικισμοί και ως εκ τούτου μπορούν να υποβάλουν αίτηση στο πλαίσιο της Πρόκλησης Υποβολής Προτάσεων της UIA ως Κύριες ή Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές. Οι ΕΟΕΣ, οι συμπράξεις των οποίων συμπεριλαμβάνουν άλλες οργανώσεις (π.χ. κράτη μέλη, περιφερειακές αρχές, ενώσεις, πανεπιστήμια κ.λπ.), δεν θεωρούνται οργανωμένοι οικισμοί και δεν μπορούν να υποβάλουν αίτηση ως Κύριες ή Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές, αλλά μπορούν να συμμετάσχουν ως Εταίροι Παράδοσης σε προτάσεις υποβληθείσες από κάποια επιλέξιμη αστική αρχή.⁷

Στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας UIA, οι οργανωμένοι οικισμοί θεωρούνται ως ενιαία αστική αρχή η οποία εκπροσωπεί όλους τους συμμετέχοντες δήμους/δημοτικά συμβούλια. Για τον λόγο αυτό, στην πρόταση έργου που υποβάλλει ένας οργανωμένος οικισμός υποδεικνύεται ως Κύρια Αστική Αρχή.

⁷ Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους ρόλους και τις αρμοδιότητες της Κύριας και των Συνδεδεμένων Αστικών Αρχών και των Εταίρων Παράδοσης, οι αιτούντες μπορούν να συμβουλευτούν την ενότητα 5.1 των παρόντων Όρων Εντολής, καθώς και την ενότητα 2.1 των Οδηγιών UIA.

Προκειμένου να εξακριβώσει την επιλεξιμότητα των οργανωμένων οικισμών, η ΜΓ θα ελέγξει εάν ο συνολικός αριθμός των κατοίκων είναι τουλάχιστον 50.000 και εάν η πλειονότητα (περισσότερο από το 50%) των κατοίκων ζουν σε ΤΔΜ που συμμετέχουν στον οικισμό και ταξινομούνται ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης.

2.2 Δεύτερη κατηγορία

Οποιαδήποτε ένωση αστικών αρχών (εθνικές/περιφερειακές ενώσεις αστικών αρχών, εδαφικά σύμφωνα, περιοχές ανάπτυξης κ.λπ.), καθώς και μεμονωμένες αστικές αρχές χωρίς επίσημες συμφωνίες συνεργασίας, οι οποίες επιθυμούν ωστόσο να υποβάλουν αίτηση από κοινού στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας UIA, δεν μπορούν να υποβάλουν αίτηση ως ενιαία αστική αρχή.

Πρέπει να προσδιορίσουν μια Κύρια Αστική Αρχή (ΚΑΑ) μεταξύ των συμμετεχόντων δήμων/δημοτικών συμβουλίων και να αναφέρουν τους υπόλοιπους δήμους/δημοτικά συμβούλια ως Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές (ΣΑΑ).

Προκειμένου να είναι επιλέξιμες, όλες οι συμμετέχουσες αστικές αρχές (Κύρια και Συνδεδεμένες) πρέπει να αναγνωρίζονται ως ΤΔΜ και να ταξινομούνται ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης. Στην περίπτωση αστικών αρχών των οποίων τα διοικητικά σύνορα περιλαμβάνουν περισσότερες από μία ΤΔΜ, εφαρμόζονται οι ίδιοι κανόνες σχετικά με τον ορισμό του βαθμού αστικοποίησης που περιγράφονται παραπάνω.

Η σχέση μεταξύ των ΚΑΑ και των ΣΑΑ δεν απαιτείται να είναι επίσημη κατά τον χρόνο υποβολής του Εντύπου Αίτησης. Σε περίπτωση έγκρισης της πρότασης και παροχής στήριξης, η ΜΓ της UIA θα παράσχει στην ΚΑΑ υπόδειγμα Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης το οποίο θα πρέπει να υπογραφεί από όλους τους συμμετέχοντες εταίρους (Κύριες και Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές και Εταίροι Παράδοσης) κατά τους πρώτους μήνες του σταδίου υλοποίησης.

Από την προηγούμενη εμπειρία προκύπτει ότι τα μεμονωμένα έργα τα οποία υλοποιούν ενώσεις ή ομάδες πόλεων χωρίς καθεστώς οργανωμένου οικισμού, στις οποίες περιλαμβάνονται περισσότερες από 3 αστικές αρχές (Κύρια και Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές) χωρίς εδαφική γειτνίαση, κινδυνεύουν να απολέσουν τη συνοχή τους και να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην επίτευξη ουσιαστικών αποτελεσμάτων. Ως εκ τούτου, συνιστάται στις ενώσεις και/ή ομάδες αστικών αρχών (χωρίς καθεστώς οργανωμένων οικισμών) που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση, να είναι όμορες και να προσπαθήσουν να περιορίσουν τον αριθμό των συμμετεχουσών Συνδεδεμένων Αστικών Αρχών.

Σημαντική σημείωση: Μόνο εντός του πλαισίου της παρούσας πέμπτης Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων και μόνο για προτάσεις που αντιμετωπίζουν το θέμα «Δημογραφική Αλλαγή», οι αστικές αρχές που αναγνωρίζονται ως **ΤΔΜ από τη EUROSTAT αλλά ταξινομούνται ως αγροτικές σύμφωνα με τον βαθμό της αστικοποίησής τους μπορούν να συμμετέχουν κατά παρέκκλιση ως Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές (ΣΑΑ) μόνο**. Στόχος είναι η ανάπτυξη αγροτικών-αστικών συνδέσεων, ειδικά για αυτό το θέμα. Για να διασφαλιστεί η πλήρης τήρηση των απαιτήσεων της κατ' εξουσιοδότηση πράξης, οι ΤΔΜ που ταξινομούνται ως αγροτικές σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησής τους δεν μπορούν να υποδεικνύονται ως ΚΑΑ (και, συνεπώς, δεν μπορούν να υποβάλουν προτάσεις έργων) και οι κάτοικοί τους δεν μπορεί να θεωρείται ότι έχουν φτάσει το κατώτατο όριο των 50.000 κατοίκων. Το κατώτατο όριο κατοίκων θα διασφαλίζεται από την ΚΑΑ και εν τέλει τις άλλες ΣΑΑ που ταξινομούνται από τη Eurostat ως πόλεις, κωμοπόλεις ή/και προάστια σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησής τους.

2.3 Κοινές απαιτήσεις για τις επιλέξιμες αστικές αρχές

Πέραν των αρχών που περιγράφονται ανωτέρω για κάθε συγκεκριμένη κατηγορία επιλέξιμων αστικών αρχών, οι ακόλουθες αρχές ισχύουν για όλες τις επιλέξιμες αστικές αρχές στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας UIA:

- Όλες οι αστικές αρχές πρέπει να βρίσκονται σε κράτος μέλος της ΕΕ
- Έντυπο Αίτησης στο πλαίσιο Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων της UIA μπορούν να υποβάλουν μόνο επιλέξιμες αστικές αρχές, όπως ορίζονται ανωτέρω. Έντυπο Αίτησης το οποίο υποβάλλεται από Εταίρο Παράδοσης θα κρίνεται μη επιλέξιμο.
- Οι αστικές αρχές (όπως ορίζονται ανωτέρω) μπορούν να αναφέρονται σε μια πρόταση έργου μόνο ως Κύριες ή/και Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές. Η κατηγορία των Εταίρων Παράδοσης αφορά μόνο οργανισμούς ή/και οργανώσεις μη αναγνωρισμένες ως αστικές αρχές στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας της UIA.
- Μια αστική αρχή ή ένας οργανωμένος οικισμός μπορεί να συμμετάσχει μόνο σε μία πρόταση έργου στο πλαίσιο κάθε Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων (ακόμη κι αν αυτές οι προτάσεις έργων υποβάλλονται για διαφορετικά θέματα στο πλαίσιο της ίδιας Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων). Ο κανόνας ισχύει και για τις ΣΑΑ (ένας δήμος μπορεί να συμμετάσχει σε μία μόνο πρόταση έργου είτε ως ΚΑΑ είτε ως ΣΑΑ).

- Αστικές αρχές οι οποίες λαμβάνουν ήδη στήριξη για έργο που εγκρίθηκε από την Πρωτοβουλία UIA στο πλαίσιο προηγούμενης Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων δεν μπορούν να υποβάλουν νέο Έντυπο Αίτησης για το ίδιο θέμα καθ' όλη τη διάρκεια της Πρωτοβουλίας.

Οργανισμοί και εταιρείες (π.χ. στους τομείς της ενέργειας/διαχείρισης των απορριμμάτων, οικονομικής ανάπτυξης, τουριστικής προώθησης κ.λπ.) που ανήκουν εν όλω ή εν μέρει στον δήμο/στο δημοτικό συμβούλιο δεν θεωρούνται ΤΔΜ και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να αναγνωριστούν ως επιλέξιμες αστικές αρχές. Ωστόσο, οι οργανισμοί αυτοί μπορούν να συμμετάσχουν στη σύμπραξη ως Εταίροι Παράδοσης (περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των Εταίρων Παράδοσης παρέχονται στην ενότητα 5.1 των παρόντων Όρων Εντολής, καθώς και στην ενότητα 2.1 των Οδηγιών UIA).

Όπως αναφέρεται στις προηγούμενες παραγράφους, η ΜΓ της UIA θα χρησιμοποιήσει ως κύριο εργαλείο για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια επιλεξιμότητας το λογιστικό φύλλο **Πίνακας αντιστοιχίας UIA «EU-28-LAU-2018-NUTS-2016-FR&PT_POP2017» (2018)**. Ως εκ τούτου, συνιστάται θερμά στους αιτούντες να ελέγξουν το λογιστικό φύλλο και να αξιολογήσουν οι ίδιοι την επιλεξιμότητά τους προτού συμπληρώσουν το Έντυπο Αίτησης.

Σε περίπτωση κενών, ανακολουθιών ή αμφιβολιών σχετικά με την ερμηνεία των δεδομένων που περιλαμβάνονται στον πίνακα, συνιστάται θερμά στους αιτούντες να επικοινωνήσουν με τη ΜΓ της UIA προτού συμπληρώσουν και υποβάλουν το Έντυπο Αίτησης.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου επιλεξιμότητας, σε περίπτωση αβεβαιότητας ως προς την επιλεξιμότητα ενός αιτούντος, η ΜΓ της UIA θα επικοινωνήσει με όλους τους σχετικούς εταίρους, συμπεριλαμβανομένης της Eurostat, προκειμένου να καθοριστεί η επιλεξιμότητα.

3 Θεματική κάλυψη για την πέμπτη Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων

Η Επιτροπή αποφάσισε να ευθυγραμμίσει στενά τα θέματα που μπορούν να εξετάσουν οι Αστικές Αρχές μέσω της Πρωτοβουλίας UIA με εκείνα που ορίζονται στο πλαίσιο του αστικού θεματολογίου της ΕΕ. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δύναται να προτείνει τους αποκαλούμενους «διαθεματικούς τομείς», οι οποίοι δεν βρίσκονται στη λίστα θεμάτων του αστικού θεματολογίου, αλλά αναφέρονται

σε σημαντικές αστικές προκλήσεις (π.χ. Δημογραφική αλλαγή).Ειδικότερα, κάθε Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων για UIA θα εστιάζει σε συγκεκριμένο αριθμό θεμάτων.

Στο πλαίσιο της πέμπτης Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων, οι αιτούντες μπορούν να υποβάλουν προτάσεις έργων που άπτονται των ακόλουθων θεμάτων:

- Ποιότητα του αέρα
- Κυκλική οικονομία
- Πολιτισμός και πολιτιστική κληρονομιά
- Δημογραφική αλλαγή

Οι αστικές αρχές που υποβάλλουν αίτηση στο πλαίσιο Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων για UIA καλούνται να επιλέξουν μόνο ένα από τα προτεινόμενα θέματα. Ωστόσο, δεδομένου ότι θα πρέπει να αναπτυχθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά οι προκλήσεις που έχουν εντοπιστεί, οι αιτούντες έχουν τη δυνατότητα να περιγράψουν στο Έντυπο Αίτησης τις διασυνδέσεις και τις εξωτερικές επιδράσεις με άλλα θέματα και τομείς πολιτικής.

Όπως αναφέρεται, επιθυμία της Επιτροπής είναι να προταθούν έργα που προβάλλουν δημιουργικές, καινοτόμες και βιώσιμες λύσεις για την αντιμετώπιση των διαφόρων προκλήσεων που εντοπίζονται. Καθώς οι UIA θα αποτελέσουν επίσης εργαστήριο για νέες ιδέες, στόχος της Επιτροπής είναι να ενθαρρύνει τους καινοτόμους πειραματισμούς που βασίζονται στην εμπειρία σε διάφορους κλάδους. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή απέφυγε να είναι υπερβολικά περιοριστική στην περιγραφή των ειδών έργων που αναμένει να προταθούν.

Όσον αφορά τη στήριξη των θεματικών στόχων και επενδυτικών προτεραιοτήτων του ΕΤΠΑ, το συνολικό έργο πρέπει να θεωρείται ότι υποστηρίζει τους θεματικούς στόχους και τις επενδυτικές προτεραιότητες του ΕΤΠΑ. Ωστόσο, τα έργα UIA που συμβάλλουν στους θεματικούς στόχους 8-10 (δηλαδή τα έργα που έχουν μεγαλύτερο κοινωνικό προσανατολισμό) θα μπορούν να λάβουν στήριξη εφόσον:

- η γνώση που παράγεται από το συνολικό έργο μπορεί να θεωρηθεί ότι υποστηρίζει τους θεματικούς στόχους και τις επενδυτικές προτεραιότητες του ΕΤΠΑ, και
- το έργο δεν επικεντρώνεται υπερβολικά σε είδος δραστηριότητας που καλύπτεται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Παρακαλείσθε να λάβετε υπόψη ότι κατά την επιλογή και υλοποίηση των προτάσεων έργων, έχουν εξέχουσα σημασία η συμπληρωματικότητα και οι συνέργειες με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα και πολιτικές της Ένωσης, καθώς και υποστηριζόμενα έργα. Η Επιτροπή Επιλογής της Πρωτοβουλίας UIA θα επιδιώξει να αποφύγει τυχόν αλληλεπικαλύψεις κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με τα έργα που θα λάβουν στήριξη.

Στις ακόλουθες ενότητες παρατίθενται λεπτομερείς περιγραφές για τα 4 θέματα της πέμπτης Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων της UIA.

3.1 ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΕΡΑ

Συνολικός ορισμός και πλαίσιο των θεμάτων

Παρά την αξιοσημείωτη πρόοδο των τελευταίων δεκαετιών, η ρύπανση του ατμοσφαιρικού αέρα παραμένει η νούμερο ένα περιβαλλοντική αιτία πρόωρων θανάτων στην ΕΕ, η οποία εξακολουθεί να οδηγεί σε πάνω από 390.000 πρόωρους θανάτους κάθε χρόνο στην ΕΕ λόγω των αυξημένων επιπέδων λεπτών σωματιδίων, διοξειδίου του αζώτου και όζοντος. Η ατμοσφαιρική ρύπανση εξακολουθεί να βλάπτει τα οικοσυστήματα, καθώς περισσότερο από το ήμισυ της επικράτειας της ΕΕ εκτίθεται σε υπερβολική απόθεση αζώτου (ευτροφισμός) και συγκεντρώσεις όζοντος. Επηρεάζει αρνητικά τη βιοποικιλότητα, μειώνει την απόδοση των σοδειών και προκαλεί άλλες υλικές ζημιές.

Η περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ επικεντρώνεται στην ανάπτυξη και την εφαρμογή ενός πλαισίου πολιτικής για καθαρή ατμόσφαιρα που ενισχύει τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές πολιτικές για τις πτυχές εκείνες του προβλήματος της ποιότητας του αέρα που τα κράτη μέλη δεν μπορούν να χειριστούν αποτελεσματικά ή αποδοτικά μόνα τους. Οι πολιτικές της ΕΕ επίσης στοχεύουν στην εφαρμογή των διεθνών υποχρεώσεων της Ένωσης στον τομέα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης με τους πολίτες στο επίκεντρο, με από κοινού σχεδιασμό και εφαρμογή, και στην ενσωμάτωση απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας, για παράδειγμα, στους τομείς της βιομηχανίας, της κατασκευής, της πολεοδομίας και της αστικής αρχιτεκτονικής, της ενέργειας, των μεταφορών, της αστικής καλλιέργειας και της γεωργίας. Αριθμητικά στοιχεία που απεικονίζουν τη σημασία της ατμοσφαιρικής ρύπανσης είναι διαθέσιμα στη διεύθυνση [εδώ](#).

Η σχέση και ο ρόλος των αστικών αρχών

Οι αστικές αρχές βρίσκονται στην καλύτερη θέση για να εφαρμόσουν τοπικά μέτρα προς όφελος της υγείας και της ευημερίας των πολιτών, αλλά και του περιβάλλοντος, καθώς γνωρίζουν την κατάσταση

του τόπου και ελέγχουν διάφορα εργαλεία όπως η πολεοδομία και η αστική αρχιτεκτονική, η διαχείριση των υποδομών και της κυκλοφορίας, οι άδειες οικοδομής, η αναβάθμιση των γειτονιών και η προσαρμοστική επαναχρησιμοποίηση κτιρίων, η πολιτική για τις θέσεις στάθμευσης κ.λπ., τα οποία τους επιτρέπουν να κατευθύνουν και να προωθούν καινοτόμες λύσεις. Θα ελέγχουν, γενικά, τους τοπικούς προϋπολογισμούς και θα απασχολούν το προσωπικό που θα ασχολείται με οποιαδήποτε υλοποίηση, συμπεριλαμβανομένων για παράδειγμα της λήψης ή της επιβολής μέτρων στην περίπτωση αιθαλομίχλης ή του σχεδιασμού και της εφαρμογής μακροπρόθεσμων σχεδίων για την ποιότητα του αέρα.

Σε πολλά κράτη μέλη, οι αρχές της πόλης είναι είτε υπεύθυνες για την εκπόνηση, εφαρμογή και αξιολόγηση των επίσημων σχεδίων για την ποιότητα του αέρα σύμφωνα με την οδηγία 2008/50/ΕΚ είτε για τα σχέδια ποιότητας του αέρα της πόλης που συνδέονται με τα επίσημα περιφερειακά σχέδια για την ποιότητα του αέρα βάσει της οδηγίας 2008/50/ΕΚ. Στην περίπτωση που υπάρχουν επίσημα περιφερειακά σχέδια για την ποιότητα του αέρα, οι πόλεις συχνά διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, καθώς τείνουν να είναι το μεγάλο οικονομικό κέντρο της περιοχής, όπου συγκεντρώνεται ο πληθυσμός, η κυκλοφορία και η βιομηχανία. Το γεγονός ότι εξακολουθούν να υφίστανται υπερβάσεις των PM και NO₂ σε πολλές πόλεις διαφόρων χωρών, παρά τα σχέδια δράσης για την ποιότητα του αέρα, δείχνει ότι οι καινοτόμες λύσεις και οι βελτιώσεις στην προσέγγιση είναι απαραίτητες: μια καλύτερη κατανόηση του πού και πότε μπορεί να προκύψουν προβλήματα ρύπανσης της ατμόσφαιρας και πώς οι καινοτόμες λύσεις μπορούν να συμβάλλουν θα ήταν ευπρόσδεκτη.

Προτροπές προς τις αστικές αρχές

Πρέπει να τονιστεί ότι η υγιής διαβίωση και η ποιότητα του αστικού αέρα μπορούν να βελτιωθούν με τον μετριασμό των σχετικών πηγών εκπομπής ρύπων ή των προδρόμων τους. Η ποιότητα του αστικού αέρα επηρεάζεται όχι μόνο από τις αστικές πηγές (δηλαδή από την κυκλοφορία, την οικιακή θέρμανση, την χαμηλής ποιότητας κτιριακή μόνωση, τη βιομηχανία), αλλά και από πηγές που βρίσκονται έξω από την πόλη. Αυτή η λεγόμενη ποιότητα του αέρα αποτελείται από/επηρεάζεται από τις εκπομπές από μη αστικές πηγές, όπως η γεωργία, οι (εσωτερικές) μεταφορές, οι φυσικές πηγές και οι εκπομπές σε απομακρυσμένες (αστικές) περιοχές. Για τις αποφάσεις βάσει των οποίων θα μπορούσε να μετριαστεί καλύτερα (με σχετικά χαμηλό κόστος) η αστική πηγή απαιτούνται επαρκή στοιχεία για τις πηγές του παρελθόντος (που καθορίζουν τη συγκέντρωση ρύπων και τη συμβολή της πόλης στην ατμοσφαιρική ρύπανση). Επιπλέον, η ατμοσφαιρική ρύπανση σε ένα αστικό περιβάλλον δεν είναι ομοιογενής. Σε οποιοδήποτε αστικό περιβάλλον υπάρχουν επίκεντρα, τα οποία μπορεί να σχετίζονται με διάφορες πηγές. Η μοντελοποίηση υψηλής ανάλυσης θα μπορούσε να βοηθήσει στον

εντοπισμό αυτών των επίκεντρων και να επιτρέψει πολύ πιο ακριβή και πιο οικονομικά αποδοτικά μέτρα, που είναι τα πλέον κατάλληλα για αυτό το μικροπεριβάλλον.

Κατά τον προσδιορισμό καινοτόμων λύσεων, οι αστικές αρχές καλούνται να λάβουν υπόψη και να αξιοποιήσουν τα διδάγματα που περιγράφονται στις αναφορές του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος σχετικά με τον ατμοσφαιρικό αέρα σε 12 πόλεις ([Οδηγός Εφαρμογής της Νομοθεσίας σχετικά με τον Αέρα \(Air Implementation Pilot\)](#), [Ποιότητα του αέρα της Ευρώπης - αξιολογώντας εκ νέου τις προκλήσεις εφαρμογής στις πόλεις \(Europe's urban air quality — re-assessing implementation challenges in cities\)](#)) και αποκομίστηκαν από έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο των προγραμμάτων LIFE ή Ορίζοντας 2020 (για παράδειγμα [Πρόσκληση διαχείρισης αστικών απορριμμάτων \(urban waste management call\) 2015](#) για την αναδιάρθρωση των πόλεων, και πιο πρόσφατα [Οριζόντιες δραστηριότητες με εστίαση σε έξυπνες και βιώσιμες πόλεις \(cross-cutting activities with focus on smart and sustainable cities\)](#)) και, κατά περίπτωση, να τις συνδέσουν με υπάρχουσες δραστηριότητες, όπως ανταλλαγές στο πλαίσιο του προγράμματος [Πρόγραμμα TAIEX Peer-2-Peer](#).

Χωρίς να υπάρχει περιορισμός όσον αφορά τα είδη των αναμενόμενων έργων, οι πόλεις καλούνται να εξετάσουν ειδικότερα τα ακόλουθα σημεία και ζητήματα:

- Καθαρές καθημερινές μετακινήσεις: καινοτόμες λύσεις κινητικότητας (π.χ. κανονισμοί πρόσβασης αστικών οχημάτων (UVAR), όπως ζώνες χαμηλών εκπομπών ή/και τέλη κυκλοφοριακής συμφόρησης) για τη μείωση των επιπτώσεων από τις καθημερινές μετακινήσεις από τα προάστια και άλλες περιοχές γύρω από την πόλη (το κέντρο) στην ποιότητα του αστικού αέρα. Οι αρχές της πόλης μπορούν να εφαρμόζουν αποτελέσματα από έργα κινητικότητας και επενδύσεις ειδικά για τις προκλήσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από τις καθημερινές μετακινήσεις, δοκιμάζοντας και βελτιώνοντας καινοτόμες λύσεις για την αύξηση της υιοθέτησης και της αποδοχής από το κοινό και τη μείωση των επιπτώσεων της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Ένα βασικό στοιχείο θα ήταν η συνεργασία με περιφερειακές αρχές και όμορους δήμους, καθώς οι καθημερινές μετακινήσεις πολλές φορές ξεκινούν έξω από τα όρια της πόλης και καθώς σχέδια για την ποιότητα του αέρα σύμφωνα με την Οδηγία 2008/50/ΕΚ πολλές φορές εφαρμόζονται σε περιφερειακό επίπεδο.
- Καθαρός αέρας και κλίμα: Οι αρχές της πόλης βρίσκονται στην κατάλληλη θέση για να μεγιστοποιήσουν τις συνέργειες μεταξύ μέτρων για την ενέργεια/το κλίμα και μέτρων για την ποιότητα του αέρα σε τοπικό επίπεδο. Θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να δοκιμάσουν μεθοδολογίες για την ενσωμάτωση της ποιότητας του αέρα στις στρατηγικές κλίματος και ενέργειάς τους, όπως τα σχέδια δράσης αειφόρου ενέργειας και κλίματος (ΣΔΑΕΚ) σύμφωνα

με το Σύμφωνο Δημάρχων, βελτιώνοντας τη σύνδεση με τα σχέδια ποιότητας του αέρα, όπως έχουν αναπτυχθεί από τις Οδηγίες ποιότητας ατμοσφαιρικού αέρα. Αν και όπου υπάρχει η δυνατότητα, τα αποτελέσματα μπορούν να κοινοποιούνται σε σχετικά δίκτυα πόλεων.

- Καθαρός αέρας για όλους: οι πολίτες μπορούν να γίνουν πολύ πιο ευάλωτοι στην ατμοσφαιρική ρύπανση λόγω ασθενειών. Περιοχές των πόλεων που είναι λιγότερο εύπορες, όπως και οι κάτοικοί τους, ενδέχεται να επηρεάζονται περισσότερο από την ατμοσφαιρική ρύπανση. Οι αστικές αρχές μπορούν να δοκιμάσουν καινοτόμες δράσεις σε θέματα όπως η πολεοδομία, η κινητικότητα, η ενέργεια και οι πληροφορίες, και να στοχεύσουν σε αυτά για να μειώσουν την έκθεση σε ατμοσφαιρική ρύπανση αυτών των ευπαθών κοινωνικών ομάδων, για παράδειγμα εστιάζοντας σε λιγότερο εύπορες περιοχές με υψηλή ρύπανση, ή/και σε περιοχές με εγκαταστάσεις παιδικής φροντίδας και σχολεία, νοσοκομεία ή/και στέγες ηλικιωμένων.
- Επιστήμη του πολίτη για καθαρό αέρα: χρήση ενδεικτικών μετρήσεων ποιότητας του αέρα (π.χ. μέσω αξιόπιστων οικονομικών αισθητήρων) συμπληρωματικά προς τους σταθμούς παρακολούθησης της ποιότητας του αέρα. Οι αστικές αρχές, όπου χρειάζεται μαζί με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη που είναι υπεύθυνα για την παρακολούθηση της ποιότητας του αέρα και της δημόσιας υγείας, μπορούν να δοκιμάζουν και να συνδέουν την επιστήμη του πολίτη με ανεπτυγμένα εργαλεία επεξεργασίας δεδομένων και καθιερωμένες πρακτικές παρακολούθησης της ποιότητας του αέρα, χτίζοντας πάνω σε εμπειρίες από σχετικά έργα ([Προπαρασκευαστικό έργο LIFE για τους αισθητήρες](#), πιλοτικό έργο ΕΚ για τους αισθητήρες).
- Επικοινωνία καθαρού αέρα: καθώς συνήθως απολαμβάνουν υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, οι τοπικές αρχές βρίσκονται στην κατάλληλη θέση για να αυξήσουν την αποδοχή από το κοινό μέτρων καθαρού και ποιοτικού αέρα, για παράδειγμα διασφαλίζοντας και επιδεικνύοντας τις θετικές επιπτώσεις στην κοινωνία, την υγεία και την ευημερία. Τα έργα θα πρέπει να δοκιμάζουν καινοτόμες προσεγγίσεις που στοχεύουν σε ικανοποιητικό βαθμό σημαντικά τμήματα του τοπικού πληθυσμού, όπως σχολεία, τον κατασκευαστικό τομέα, και τους ανθρώπους της υγείας, ώστε να ευαισθητοποιήσουν περαιτέρω τους πολίτες και να προκαλέσουν αλλαγές στη συμπεριφορά και την κουλτούρα.
- Διακυβέρνηση καθαρού αέρα: βέλτιστες πρακτικές πολυεπίπεδης και πολυτμηματικής διακυβέρνησης. Η αποτελεσματική δράση για την ποιότητα του αέρα εξαρτάται από όλα τα επίπεδα της διακυβέρνησης και από κάθε μεμονωμένο επίπεδο συνεργασίας μεταξύ τμημάτων που μπορούν να επηρεάσουν την ποιότητα του αέρα (π.χ. πολεοδομία, και κανονισμούς δόμησης, κινητικότητα, συντήρηση δρόμων, αστικό πράσινο κ.λπ.). Τα έργα θα πρέπει να σχεδιάζουν και να δοκιμάζουν καινοτόμες προσεγγίσεις σε πολιτικές καθαρού

αέρα σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης, όπως σε τοπικό, περιφερειακό και κρατικό επίπεδο, και σε διάφορα τμήματα.

Καθώς πρόκειται για τη δεύτερη φορά που το θέμα της ποιότητας του αέρα περιλαμβάνεται σε Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων της UIA, προτείνεται στους αιτούντες να εξετάσουν τα έργα που έχουν εγκριθεί στην [τρίτη Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων](#).

3.2 ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Συνολικός ορισμός και πλαίσιο των θεμάτων

Η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, όπου η τιμή των προϊόντων, των υλικών και των πόρων συντηρείται στην οικονομία για όσο το δυνατό μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και ελαχιστοποιείται η δημιουργία απορριμάτων αποτελεί [Προτεραιότητα για την ΕΕ](#). Το νερό είναι ένας από τους πιο σημαντικούς πόρους για τη μετάβαση και η κυκλική αστική διαχείριση του νερού αποτελεί έναν παράγοντα ιδιαίτερης εστίασης.

Τα υγρά λύματα αποτελούν τη μεγαλύτερη αναξιποίητη κατηγορία απορριμάτων της κυκλικής οικονομίας. Η επαναχρησιμοποίηση του νερού (για παράδειγμα για σκοπούς αστικής άρδευσης) θα μπορούσε να βελτιωθεί με τον διαχωρισμό του νερού από χημικούς ρύπους. Τα συστήματα ύδρευσης και υγρών λυμάτων καταναλώνουν μεγάλη ποσότητα ενέργειας στην Ευρώπη [σύμφωνα με το πρόγραμμα [Έργο ENERWATER](#) (Ορίζοντας 2020) οι 22.000 μονάδες επεξεργασίας υγρών λυμάτων στην Ευρώπη χρησιμοποιούν πάνω από το 1% της κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος στην ΕΕ]. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε τον Φεβρουάριο του 2018 μια πρόταση για μια επικαιροποιημένη οδηγία σχετικά με το πόσιμο νερό με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του πόσιμου νερού και την παροχή ευρύτερης πρόσβασης και πληροφοριών στους πολίτες. Θα βοηθήσει τις χώρες της ΕΕ να διαχειρίζονται το πόσιμο νερό με βιώσιμο και πιο αποδοτικό για τους πόρους τρόπο, ώστε να μειωθεί η κατανάλωση ενέργειας και οι περιττές απώλειες νερού. Θα συμβάλει επίσης στη μείωση του αριθμού των πλαστικών μπουκαλιών, καθώς θα αυξηθεί η εμπιστοσύνη στο νερό της βρύσης και θα βελτιωθεί η πρόσβαση και η προώθηση της χρήσης πόσιμου νερού. Σύμφωνα με της αρχές του νέου ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, η πρόταση περιέχει μια υποχρέωση των χωρών της ΕΕ να βελτιώσουν την πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό για όλους και να διασφαλίσει την πρόσβαση των ευπαθών και περιθωριοποιημένων κοινωνικών ομάδων σε πόσιμο νερό.

Ταυτόχρονα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ξεκινήσει μια αξιολόγηση της Οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων με σκοπό να διαπιστωθεί τι είχε αποτέλεσμα και ποιες είναι οι εναπομένουσες σημαντικές προκλήσεις για τη συλλογή και επεξεργασία των αστικών υγρών λυμάτων.

Ανάμεσα στους πολλούς τομείς που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες προκλήσεις στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λαμβάνει αποφασιστικά μέτρα για την ανακύκλωση πλαστικών. Τον Μάιο του 2018 προτάθηκαν νέοι κανόνες για όλη την ΕΕ, οι οποίοι στοχεύουν στα 10 πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που απαντώνται περισσότερο στις παραλίες και τις θάλασσες της Ευρώπης, καθώς και τον παρατημένο ή απολεσθέντα εξοπλισμό ψαρέματος, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τα Πλαστικά για την καταπολέμηση των περιττών και βλαβερών πλαστικών απορριμάτων. Τα προτεινόμενα μέτρα θα συμβάλουν στη μετάβαση της Ευρώπης προς μια κυκλική οικονομία, και στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ και της δέσμευσης της ΕΕ για το κλίμα, αλλά και των στόχων της βιομηχανικής πολιτικής.

Η σχέση και ο ρόλος των αστικών αρχών

Οι αστικές αρχές διαθέτουν σημαντική πείρα στην παροχή διαχείρισης των απορριμάτων ως υπηρεσία κοινής ωφέλειας. Οι πόλεις μπορούν επίσης να αποτελέσουν τον οδηγό της αλλαγής προς πιο βιώσιμες λειτουργίες παραγωγής και κατανάλωσης. Κατέχουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση των απορριμάτων και στη μείωση της ποσότητας των στερεών αποβλήτων που είναι διασκορπισμένα στο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων των ποταμών και τελικώς της θάλασσας. Θα εφαρμοστούν νέες υποχρεώσεις για παραγωγούς πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης βάσει της μελλοντικής οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης χρηματοδότησης δράσεων για τη μείωση των απορριμάτων. Οι πόλεις θα βρίσκονται στην πρώτη γραμμή εφαρμογής αυτών των νέων απαιτήσεων.

Οι πόλεις είναι πολλές φορές υπεύθυνες για τη βιώσιμη, αποτελεσματική και δίκαιη διαχείριση του νερού (συμπεριλαμβανομένου του εφοδιασμού πόσιμου νερού και της επεξεργασίας υδάτινων λυμάτων). Η καλή διαχείριση σε δίκτυα και εγκαταστάσεις έχουν θετικές επιπτώσεις στα έξοδα συντήρησης και τις επενδύσεις σε τοπικό επίπεδο. Περαιτέρω, οι αστικές αρχές βρίσκονται κοντά στους πολίτες όσον αφορά τα ζητήματα οικονομικών δυνατοτήτων.

Προτροπές προς τις αστικές αρχές

Χωρίς να υπάρχει περιορισμός όσον αφορά τα είδη των αναμενόμενων έργων, οι πόλεις καλούνται να εξετάσουν ειδικότερα τα ακόλουθα σημεία και ζητήματα:

Καινοτόμες λύσεις για τη μείωση των πλαστικών και άλλων ρύπων όπως τα φαρμακευτικά προϊόντα σε διόδους αστικών απορριμάτων και υδάτινων λυμάτων, εστιάζοντας:

- στα πλαστικά μίας χρήσης (τα οποία συχνά καταλήγουν στους ωκεανούς, όπως περιγράφεται στην οδηγία για τα πλαστικά μίας χρήσης),

- στη συλλογή πλαστικών απορριμάτων, μικροπλαστικών και άλλων ρύπων από όμβρια ύδατα και από υπερχειλίσσεις βρόχινων υδάτων,
- στην προώθηση συλλογής και ξεχωριστής επεξεργασίας των υδάτινων λυμάτων που έχουν μολυνθεί από φαρμακευτικά προϊόντα σε γνωστά σημεία.

Καινοτόμες λύσεις για πιο κυκλική αστική διαχείριση του νερού, συμπεριλαμβανομένων των παρακάτω:

- της μετατροπής των μονάδων συλλογής και επεξεργασίας υδάτινων λυμάτων σε ουδέτερες προς το κλίμα ή θετικές προς το κλίμα - μειώνοντας την κατανάλωση ενέργειας/παραγωγή ενέργειας,
- της εκμετάλλευσης των πλήρων δυνατοτήτων της επαναχρησιμοποίησης των αστικών υδάτινων λυμάτων,
- της καλύτερης απόδοσης της χρήσης του νερού/μείωσης της κατανάλωσης του νερού, και της βελτίωσης της πρόσβασης και της τιμής του νερού για ευπαθείς και περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες.

Καθώς πρόκειται για τη δεύτερη φορά που το θέμα της κυκλικής οικονομίας περιλαμβάνεται σε Πρόσκληση για Υποβολή Προτάσεων της UIA, προτείνεται στους αιτούντες να εξετάσουν τα παρακάτω έργα που έχουν εγκριθεί στη [Δεύτερη Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων](#).

3.3 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Συνολικός ορισμός και πλαίσιο των θεμάτων

Ο [Πολιτισμός](#) και η [πολιτιστική κληρονομιά](#), συμπεριλαμβανομένων των Πολιτιστικών και Δημιουργικών Βιομηχανιών, είναι ζωτικής σημασίας για την περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και την κοινωνική συνοχή, ενώ παράλληλα αποτελούν ιδιαίτερα σημαντικά στοιχεία της ταυτότητας των πόλεων και των περιφερειών. Περαιτέρω, η πολιτιστική συμμετοχή έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ποιότητα ζωής των κατοίκων, καθώς συμβάλλει στην ευημερία τους και στην αίσθηση του ανήκειν.

Παρά το γεγονός ότι ο πολιτισμός και η πολιτιστική κληρονομιά θεωρούνται [σημαντικό στοιχείο των στρατηγικών αστικής και περιφερειακής ανάπτυξης](#), δεν έφτασαν ποτέ στο ανώτατο σημείο των δυνατοτήτων τους. Ένας από τους λόγους είναι η επιμονή σε μια παραδοσιακή προσέγγιση, όπου οι επενδύσεις σε αυτούς τους τομείς επικεντρώνονται αποκλειστικά στην υποστήριξη της πολιτιστικής παραγωγής ή σε παρεμβάσεις σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς ή σε κτίρια. Ενώ οι επενδύσεις αυτές είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη των πολιτιστικών αξιών ή/και της καλλιτεχνικής έκφρασης, αλλά και για να περάσουν ανεκτίμητα χειροπιαστά και άυλα στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης στις επόμενες γενιές, είναι ιδιαίτερα βασικό να προωθηθούν [καινοτόμες](#)

[προσεγγίσεις](#), με στόχο τη βιωσιμότητα των δράσεων και τη μεγιστοποίηση του κοινωνικού και οικονομικού οφέλους στις περιοχές και στις κοινότητες.

Ως γενική αρχή, οι επενδύσεις αυτές θα πρέπει να βασίζονται σε:

- ολοκληρωμένες προσεγγίσεις, με καλύτερη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει ο πολιτισμός και η πολιτιστική κληρονομιά στη δημιουργία οφελών σε [διαφορετικά πεδία πολιτικής](#) (όπως έρευνα, μεταφορές, τουρισμός, εργασία, περιβάλλον, επιχειρηματικότητα - ο πολιτισμός και η πολιτιστική κληρονομιά ωφελούνται από διάφορες πολιτικές, προγράμματα και χρηματοδοτήσεις της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της [Δημιουργικής Ευρώπης](#), αλλά και των εξής: [Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία](#), [Ορίζοντας 2020](#), [COSME](#), [Ευρώπη για τους Πολίτες](#) ή [Χρηματοδοτικά μέσα εξωτερικής δράσης της ΕΕ](#)) και στην ποιότητα των αστικών παρεμβάσεων,
- ανθρωποκεντρικές προσεγγίσεις, σχεδιασμό παρεμβάσεων για τις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων και των κοινοτήτων, και παροχή της ευκαιρίας να επωφεληθούν από τους πόρους πολιτισμού και πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω [συμμετοχικών προσεγγίσεων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων](#), από κοινού δημιουργία και από κοινού εφαρμογή,
- μοντέλα ανοικτής διακυβέρνησης, στα οποία συμμετέχουν διάφοροι φορείς από τον δημόσιο, τον μη κερδοσκοπικό και τον ιδιωτικό τομέα (ιδιαίτερα μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις), δίνοντας τη δυνατότητα να δημιουργήσουν καινοτόμες μορφές χρηματοδότησης του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και άμεσα ή έμμεσα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη.

Η σχέση και ο ρόλος των αστικών αρχών

Οι πόλεις είναι τα εργαστήρια της καινοτομίας που βασίζεται στον πολιτισμό. Μπορούν να παίξουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο, κατευθύνοντας τις στρατηγικές τους προς την αξιοποίηση των πόρων πολιτισμού και πολιτιστικής κληρονομιάς από τους πολίτες και από τις κοινότητες για το μέλλον τους, και ενεργώντας ως καταλύτες για το μεγάλο εύρος των ενδιαφερομένων και των αρχών που αφορούν με ολοκληρωμένες επενδύσεις. Ολοκληρωμένες προσπάθειες ανάπτυξης που βασίζονται στον τόπο και προσαρμόζονται στις τοπικές συνθήκες είναι πιο πιθανό να έχουν επιτυχημένα αποτελέσματα. Για παράδειγμα, έχει αποδειχθεί ότι μια στρατηγική, μακροχρόνια και συμμετοχική προσέγγιση στον πολιτισμό όπως απαιτείται από το [Ευρωπαϊκό Κεφάλαιο Πολιτισμού](#) μπορεί να επιφέρει [βιώσιμα οφέλη στις πόλεις και στις περιφέρειες](#).

Αυτή η ολοκληρωμένη προσέγγιση πρέπει να αντικατοπτρίζει πάνω από όλα τις ανάγκες των κατοίκων, ώστε να διευκολύνει την [πρόσβαση και συμμετοχή στον πολιτισμό](#). Η έννοια της

«πρόσβασης» έχει στο επίκεντρό της να τους βοηθήσει να χρησιμοποιούν αυτά που προσφέρει ο πολιτισμός, «ανοίγοντας πόρτες» σε μη παραδοσιακούς επισκέπτες ώστε να απολαύσουν τον πολιτισμό ή τα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς στα οποία η πρόσβαση ήταν δύσκολη λόγω διάφορων εμποδίων. Η έννοια της «συμμετοχής» (στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, στις δημιουργικές διαδικασίες κ.λπ.) αναγνωρίζει τους κατοίκους ως ενεργό συνομιλητή, ο οποίος θα εκφράζει τη γνώμη του - ή τουλάχιστον θα εμπλέκεται - στον σχεδιασμό και τη δημιουργία όσων μπορεί να προσφέρει ο πολιτισμός.

Για να υπάρξουν οφέλη στην κοινωνία, οι δράσεις και τα έργα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο ανοικτά και να ενσωματώνουν όσο το δυνατόν περισσότερα στοιχεία και ανθρώπους, επιτρέποντας με αυτόν τον τρόπο στους πολίτες και στις κοινότητες να ασχολούνται και να επωφελούνται από τους πόρους αυτούς. Δυστυχώς, τα διαθέσιμα στοιχεία για την [πολιτιστική συμμετοχή στην ΕΕ](#) δείχνουν ότι για διάφορους λόγους που αποτελούν [εμπόδια](#), πολλοί Ευρωπαίοι δεν συμμετέχουν σε πολιτιστικές δραστηριότητες και δεν επισκέπτονται πολιτιστικά μνημεία. Η [νέα ευρωπαϊκή ατζέντα για τον πολιτισμό](#) που προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Μάιο του 2018 αναγνωρίζει ότι υπάρχει ξεκάθαρα χώρος για την αύξηση της πολιτιστικής συμμετοχής των Ευρωπαίων. Η προσβασιμότητα στον πολιτισμό συμπεριλήφθηκε στους συγκεκριμένους στόχους του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς 2018. Επίσης η πολιτική κληρονομιά του Έτους, το [ευρωπαϊκό δίκτυο δράσης για την πολιτιστική κληρονομιά](#), δηλώνει ότι η συμμετοχή στην πολιτιστική κληρονομιά που θα φέρει τον κόσμο πιο κοντά παραμένει μια πρόκληση και προτείνει διάφορες δράσεις που στοχεύουν συγκεκριμένα ή παραμένουν σχετικές με τις πόλεις της ΕΕ.

Προτροπές προς τις αστικές αρχές

Εντός του πλαισίου των Αστικών καινοτόμων δράσεων και κάνοντας απολογισμό των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι αστικές αρχές καλούνται να δοκιμάσουν καινοτόμες δράσεις που βασίζονται στην κοινότητα όσον αφορά την προσβασιμότητα και τη συμμετοχή στον πολιτισμό και την πολιτιστική κληρονομιά, κάτι που μπορεί να έχει θετικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη και στις θέσεις εργασίας, στην κοινωνική συνοχή και στην κοινωνική ενσωμάτωση.

Χωρίς να υπάρχει περιορισμός όσον αφορά τα είδη των αναμενόμενων έργων, οι πόλεις καλούνται να εξετάσουν ειδικότερα τα ακόλουθα θέματα και ζητήματα:

- Την προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης και συνοχής μέσω βελτιωμένης πρόσβασης και συμμετοχής σε πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες, και συγκεκριμένα, σε πολιτιστικούς «τρίτους χώρους» (οι οποίοι είναι χώροι όπου οι άνθρωποι μπορούν να συνδεθούν και

περιλαμβάνουν από πολιτιστικά κέντρα ή μουσεία έως κέντρα ψυχαγωγίας, αστικούς κήπους και δημόσιες βιβλιοθήκες).

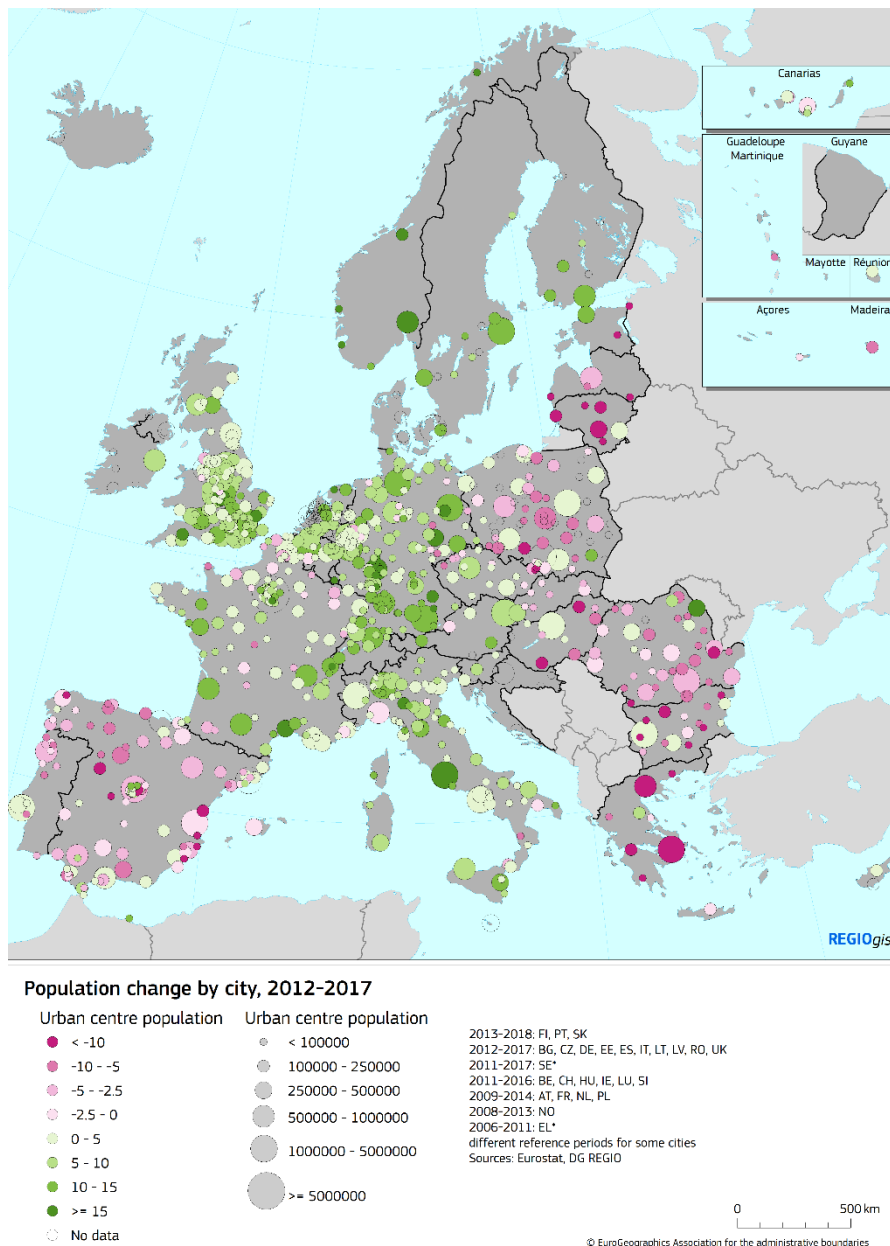
- Τον εντοπισμό και την εφαρμογή μοντέλων καινοτόμου συμμετοχικής διακυβέρνησης και διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτισμικών στοιχείων για παράδειγμα, ενδεικτικά, αναζήτηση συνεργειών μεταξύ αστικών πολιτικών και ψηφιακών ανθρωπιστικών επιστημών που μπορούν να συμβάλλουν σε συμμετοχικές αστικές διαδικασίες με επίκεντρο τον πολιτισμό (π.χ. ανατρέξτε στο [Ευρωπαϊκό έργο CrossCult](#))
- Τη βελτίωση της φυσικής κληρονομιάς, ειδικά σε περιαστικές περιοχές και σε ιστορικά κέντρα για τη δημιουργία ποιοτικών δημόσιων χώρων προς βελτίωση του ανήκειν και της ανθεκτικότητας των πόλεων.
- Την προώθηση των τοπικών θέσεων εργασίας μέσω βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων πολιτισμού και πολιτιστικής κληρονομιάς, βάσει της συμμετοχής των ενδιαφερομένων και καινοτόμων συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.
- Την εξερεύνηση καινοτόμων μοντέλων αυξανόμενης κοινωνικής και φυσικής ευημερίας μέσω βελτιωμένης πρόσβασης και συμμετοχής στον πολιτισμό και την πολιτιστική κληρονομιά.
- Τον εντοπισμό νέων στρατηγικών για πιο βιώσιμες ροές τουρισμού, βασιζόμενοι στις δυνατότητες μικρών/περιαστικών/αγροτικών μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Την προώθηση διαπολιτισμικού διαλόγου μέσω καλύτερης πρόσβασης και ευρύτερης συμμετοχής στον πολιτισμό.

3.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Συνολικός ορισμός και πλαίσιο των θεμάτων

Στην ΕΕ το 43% του πληθυσμού ζει σε περιοχές εδαφικών μονάδων NUTS 3, οι οποίες έχασαν πληθυσμό λόγω φυσικής μείωσης μεταξύ του 2005 και του 2015. Ωστόσο, σχεδόν ένα τρίτο του πληθυσμού της ΕΕ, το 31%, ζει σε περιοχές στις οποίες ο πληθυσμός μειώθηκε λόγω καθαρής εξωτερικής μετανάστευσης, δηλαδή έφυγαν περισσότεροι άνθρωποι σε σύγκριση με αυτούς που ήρθαν στην περιοχή, μεταξύ του 2005 και του 2015. Οι μεγαλύτερες μειώσεις παρατηρήθηκαν σε περιοχές όπου υπήρξε τόσο φυσιολογική μείωση του πληθυσμού όσο και καθαρή εξωτερική μετανάστευση (για περισσότερες λεπτομέρειες ανατρέξτε στην [Έβδομη Έκθεση Οικονομικής, Κοινωνικής και Εδαφικής Συνοχής](#)). Αντίθετα, στις μητροπολιτικές περιοχές πρωτεύουσών παρατηρήθηκε αύξηση του πληθυσμού. Σε επίπεδο πόλεων, πολλές πόλεις που δεν είναι πρωτεύουσες, μικρές και μεσαίες πόλεις της ΕΕ, αντιμετωπίζουν μείωση του πληθυσμού τις τελευταίες δεκαετίες, δηλαδή είναι πόλεις που συρρικνώνονται. Το παρακάτω γράφημα δείχνει την

αλλαγή του πληθυσμού των πόλεων της ΕΕ, σύμφωνα με στοιχεία της EUROSTAT, κατά την περίοδο 2012-2017. Το φαινόμενο αυτό επηρεάζει γενικά την ΕΕ και ειδικά τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της Νότιας Ευρώπης.

Η σχέση και ο ρόλος των αστικών αρχών

Η αστική συρρίκνωση δημιουργεί θεμελιώδεις προκλήσεις στις αστικές κοινωνίες, τις διαδικασίες σχεδιασμού και τις δομές διακυβέρνησης. Η μείωση του πληθυσμού επηρεάζει σχεδόν όλες τις πτυχές της αστικής ζωής: τις επιχειρήσεις και τις θέσεις εργασίας, τη στέγαση, τις κοινωνικές (συμπεριλαμβανομένων των σχολείων) και τις τεχνικές υποδομές, τα οικονομικά του δήμου, την κοινωνική συνοχή, τον διαχωρισμό κλπ. Η συρρίκνωση οδηγεί σε ανισότητες ανάμεσα στην

προσφορά και τη ζήτηση κτισμάτων, αστικών χώρων και υποδομών. Η κατεύθυνση ή η διαχείριση της αστικής συρρίκνωσης παρουσιάζει προκλήσεις, καθώς σύμφωνα με τις συνθήκες που δημιουργεί, οι ρυθμίσεις της διακυβέρνησης διατρέχουν τον κίνδυνο να γίνουν ασταθείς και κατακερματισμένες.

Οι πόλεις που συρρικνώνονται επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τις επιπτώσεις της δημογραφικής γήρανσης, π.χ. τη διαθεσιμότητα των κοινωνικών και υγειονομικών υπηρεσιών, και από την εξέλιξη της αγοράς εργασίας, π.χ. τη συρρίκνωση του ενεργού εργατικού δυναμικού. Και οι δύο αυτές επιπτώσεις έχουν σοβαρό αντίκτυπο στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Επίσης, η άτακτη αστική εξάπλωση, όπου ο πληθυσμός φεύγει από το κέντρο της πόλης προς πιο περιφερειακές τοποθεσίες εντός των ορίων της πόλης βρίσκεται ανάμεσα στις αιτίες της μείωσης του πληθυσμού. Επιπροσθέτως, οι ροές εξωτερικής μετανάστευσης από τα κράτη μέλη της κεντρικής, της ανατολικής και της νότιας Ευρώπης συμβάλλουν επίσης στη συρρίκνωση των πόλεων και τη μείωση του πληθυσμού.

Αναγνωρίζοντας τη συρρίκνωση και προσαρμοζόμενες στις οικονομικές και δημογραφικές συνθήκες, ίσως οι αστικές αρχές έχουν την ευκαιρία να εκσυγχρονίσουν την τοπική διακυβέρνηση και τις δημόσιες υπηρεσίες και να αναδιοργανώσουν τις πολιτικές δημόσιων κτιρίων και χρήσεων γης.

Προτροπές προς τις αστικές αρχές

Οι αστικές αρχές καλούνται να δοκιμάσουν καινοτόμες λύσεις και να προσαρμοστούν στη δημογραφική μείωση, να ανατρέψουν τις δημογραφικές τάσεις και να προσελκύσουν σχετικές οικονομικές δραστηριότητες και κατοίκους για βιώσιμη αστική ανάπτυξη, ώστε να αντισταθμίσουν την επίδραση της δημογραφικής μείωσης. Χωρίς να υπάρχει περιορισμός όσον αφορά τα είδη των αναμενόμενων έργων, οι πόλεις καλούνται να εξετάσουν ειδικότερα τα ακόλουθα σημεία και ζητήματα:

- πρόσβαση σε κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες που βασίζονται στην κοινότητα, δίνοντας κίνητρο στη συμμετοχή του εργατικού δυναμικού μέσω λύσεων φροντίδας παιδιών/ηλικιωμένων, βελτίωση της ποιότητας της ζωής συμπεριλαμβανομένων συμμετοχικών μεθόδων που εστιάζουν στο φύλο και στον διάλογο μεταξύ των γενεών,
- προσβασιμότητα και βιωσιμότητα βασικών δημόσιων υπηρεσιών,
- αναδιοργάνωση των υπαρχόντων δημόσιων υποδομών και υπηρεσιών,
- αναδιοργάνωση των χρήσεων γης και των δημόσιων κτιρίων,
- ανάπτυξη της κοινωνίας 5.0, π.χ. χρήση ρομποτικής και τεχνητής νοημοσύνης,
- ανάπτυξη της «οικονομίας τρίτης ηλικίας»,

- ενδυνάμωση του ενεργού εργατικού δυναμικού διατηρώντας και παρέχοντας νέα προσόντα στο τοπικό εργατικό δυναμικό, και προσελκύοντας ενεργούς εργαζομένους,
- ώθηση της τοπικής επιχειρηματικότητας, ειδικά για τον νεαρό πληθυσμό,
- ενίσχυση των δυνατοτήτων των οργανισμών της αγοράς εργασίας, της επαγγελματικής κατάρτισης και των εγκαταστάσεων εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης.

Παράλληλα με τις μεγαλύτερες πόλεις, θα πρέπει να δοθεί προσοχή σε μικρές και μεσαίες πόλεις που συρρικνώνονται. Αν οι καινοτόμες λύσεις απαιτούν αστικο-αγροτικό περιβάλλον ή προσέγγιση λειτουργικών ζωνών, θα είναι δυνατό να περιληφθούν σε αυτό το θέμα τοπικές διοικητικές μονάδες που ορίζονται ως αγροτικές σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησής τους εντός μίας σύμπραξης έργου. Ωστόσο, όπως περιγράφεται στο άρθρο 2.2. του παρόντος εγγράφου, «οι ΤΔΜ που ταξινομούνται ως αγροτικές σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησής τους δεν μπορούν να υποδεικνύονται ως ΚΑΑ (και, συνεπώς, δεν μπορούν να υποβάλουν προτάσεις έργων) και οι κάτοικοί τους δεν μπορεί να θεωρείται ότι έχουν φτάσει το κατώτατο όριο των 50.000 κατοίκων. Το κατώτατο όριο κατοίκων θα διασφαλίζεται από την ΚΑΑ και εν τέλει τις άλλες ΣΑΑ που ταξινομούνται από τη Eurostat ως πόλεις, κωμοπόλεις ή/και προάστια σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησής τους.»

Όταν οι αστικές αρχές υποβάλουν πρόταση για αυτό το θέμα, θα παρέχουν στατιστικά στοιχεία της μείωσης του πληθυσμού, τα οποία δικαιολογούν την κατάσταση πόλης που συρρικνώνεται. Συνεπώς, σημειώστε ότι η συνολική μείωση του πληθυσμού (κατάσταση συρρίκνωσης) αποτελεί **απαραίτητη προϋπόθεση** κατά την υποβολή της πρότασης για την πέμπτη Πρόσκληση υποβολής προτάσεων σε αυτό το θέμα. Όταν αποδειχθεί αυτή η κατάσταση, οι πόλεις μπορούν να υποβάλουν προτάσεις για συγκεκριμένα ζητήματα, όπως η «οικονομία τρίτης ηλικίας», η προσέλκυση νέων ταλαντούχων εργαζομένων κ.λπ. Σε κάθε περίπτωση, τα στοιχεία που αποδεικνύουν την κατάσταση συρρίκνωσης δεν θα εξετάζονται στο πλαίσιο του ελέγχου επιλεξιμότητας, αλλά κατά τη Στρατηγική Αξιολόγηση, όταν αξιολογείται η σχέση της τοπικής πρόκλησης προς αντιμετώπιση. Συνεπώς, ζητείται από τους αιτούντες να παρέχουν τους λόγους/την αιτιολόγηση της πληθυσμιακής μείωσης στην ενότητα **Γ.1.1 «Βασικές προκλήσεις προς αντιμετώπιση»** του Εντύπου Αίτησης.

4 Αρχή χρηματοδότησης

Αρχή του συνολικού κόστους

Η Πρωτοβουλία UIA ακολουθεί την αρχή του συνολικού κόστους. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ μέχρι ποσοστό 80% των επιλέξιμων δαπανών. Κάθε εταίρος που λαμβάνει στήριξη από το ΕΤΠΑ πρέπει να εξασφαλίσει δημόσια ή ιδιωτική συνεισφορά ποσοστού τουλάχιστον 20% για τη συμπλήρωση του προϋπολογισμού του, είτε από ίδιους πόρους είτε από άλλες πηγές. Η συνεισφορά

των εταίρων μπορεί να είναι σε χρήμα και/ή σε είδος. Πρέπει να σημειωθεί ότι η μη αμειβόμενη εθελοντική εργασία δεν είναι επιλέξιμη βάσει των κανόνων επιλεξιμότητας της UIA, ενώ το αμειβόμενο προσωπικό θα πρέπει να θεωρείται ως συνεισφορά σε χρήμα.

Πληρωμές ΕΤΠΑ

Το σύστημα πληρωμών της UIA βασίζεται κυρίως στην αρχή των προκαταβολικών πληρωμών στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ⁸, καθώς και στην αρχή της επιστροφής δαπανών που πράγματι πραγματοποιήθηκαν (συμπεριλαμβανομένων κατ' αποκοπήν συντελεστών):⁹

- Μια πρώτη προκαταβολική πληρωμή από το ΕΤΠΑ, η οποία αντιστοιχεί στο 50% της χορήγησης, καταβάλλεται στην Κύρια Αστική Αρχή εντός 90 ημερών από την υπογραφή της Σύμβασης Επιδότησης (και της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης, κατά περίπτωση). Η πρώτη αυτή προκαταβολική πληρωμή καλύπτει επίσης το εφάπαξ ποσό για τις δαπάνες προετοιμασίας (μέγιστο ποσό 16.000 ευρώ από το ΕΤΠΑ).
- Μια δεύτερη προκαταβολική πληρωμή από το ΕΤΠΑ, η οποία αντιστοιχεί στο 30% της χορήγησης, καταβάλλεται στην Κύρια Αστική Αρχή μετά την υποβολή και την έγκριση της ενδιάμεσης έκθεσης προόδου και μετά την επαλήθευση των δαπανών του έργου από τον πρωτοβάθμιο ελεγκτή. Οι δηλωθείσες δαπάνες πρέπει να ανέρχονται σε ποσοστό τουλάχιστον 70% της πρώτης δόσης προχρηματοδότησης (η οποία αντιστοιχεί στο 35% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου).
- Μια τρίτη πληρωμή από το ΕΤΠΑ, η οποία αντιστοιχεί σε μέγιστο ποσοστό 20% της χορήγησης (μείον το εφάπαξ ποσό για την ολοκλήρωση του έργου και τη μεταφορά γνώσεων), καταβάλλεται στην Κύρια Αστική Αρχή μετά την υποβολή και την έγκριση της τελικής έκθεσης προόδου. Στην εν λόγω έκθεση προόδου, η οποία υποβάλλεται το αργότερο εντός 3 μηνών από την ημερομηνία λήξης του έργου, περιλαμβάνονται οι τελικές δαπάνες του έργου οι οποίες έχουν εξακριβωθεί από τον πρωτοβάθμιο ελεγκτή. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η τρίτη πληρωμή δεν βασίζεται πια στην αρχή της προκαταβολικής πληρωμής, αλλά στην αρχή της επιστροφής των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν και καταβλήθηκαν. Ως εκ τούτου, οι εταίροι του έργου πρέπει να προχρηματοδοτήσουν τις δαπάνες τους κατά το τελευταίο στάδιο της υλοποίησης του έργου.
- Μια τελική πληρωμή καταβάλλεται στην Κύρια Αστική Αρχή μετά την έγκριση της τελικής έκθεσης ποιότητας (υποβάλλεται το αργότερο εντός ενός έτους από την ημερομηνία λήξης του έργου). Η πληρωμή από το ΕΤΠΑ ανέρχεται στο μέγιστο ποσό των 12.000 ευρώ και καλύπτει το στάδιο της ολοκλήρωσης του έργου και της μεταφοράς γνώσεων.

⁸ Όπως αναφέρεται στη συμφωνία ανάθεσης που υπεγράφη μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της περιφέρειας Hauts-de-France (πρώην περιφέρεια Nord-Pas-de-Calais) το 2015.

⁹ Ο. π.

5 Εκπόνηση και ανάπτυξη έργου

5.1 Συμπράξεις στο πλαίσιο των Urban Innovative Actions

Έντυπο Αίτησης στο πλαίσιο Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων για UIA μπορούν να υποβάλουν μόνο επιλέξιμες αστικές αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της κατ' εξουσιοδότηση πράξης.

Ωστόσο, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας UIA, αναμένεται από τις Αστικές Αρχές να δημιουργήσουν ισχυρές τοπικές συμπράξεις με το σωστό μείγμα συμπληρωματικών εταίρων. Όλοι οι εταίροι πρέπει να προέρχονται από την ΕΕ. Η σύμπραξη για έργο UIA μπορεί να αποτελείται από μία ΚΑΑ, διάφορες ΣΑΑ και εταίρους παράδοσης. Η ευρύτερη ομάδα ενδιαφερόμενων μερών δεν αποτελεί μέρος της σύμπραξης του έργου αλλά θα πρέπει να συμμετέχει και αυτή στο έργο.

- **Κύρια Αστική Αρχή (ΚΑΑ):** η Πρωτοβουλία UIA λειτουργεί στη βάση μιας Αστικής Αρχής, η οποία είναι αρμόδια για τη συνολική υλοποίηση και διαχείριση ολόκληρου του έργου. Η ΚΑΑ υπογράφει τη Σύμβαση Επιδότησης με την Εντεταλμένη Οντότητα και λαμβάνει τη χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ που πρέπει να κατανεμηθεί στους υπόλοιπους εταίρους (ΣΑΑ ή/και Εταίροι Παράδοσης) σύμφωνα με τους συγκεκριμένους ρόλους και τις αρμοδιότητές τους (και τον σχετικό προϋπολογισμό). Στην περίπτωση οργανωμένων οικισμών, η οντότητα, συμπεριλαμβανομένων των υπόλοιπων αστικών αρχών που συμμετέχουν στον οικισμό, θα θεωρείται ως ενιαία Αστική Αρχή και θα αναφέρεται ως η Κύρια Αστική Αρχή στο πλαίσιο του έργου UIA.
- **Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές (ΣΑΑ):** Οποιαδήποτε ένωση αστικών αρχών (εθνικές/περιφερειακές ενώσεις αστικών αρχών, εδαφικά σύμφωνα ή ενώσεις, περιοχές ανάπτυξης κ.λπ.) με ή χωρίς νομικό καθεστώς οργανωμένου οικισμού, καθώς και μεμονωμένες αστικές αρχές χωρίς επίσημες συμφωνίες συνεργασίας, οι οποίες ωστόσο επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση από κοινού στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας UIA, προσδιορίζουν στο Έντυπο Αίτησης μία ΤΔΜ ως ΚΑΑ και τις υπόλοιπες ΤΔΜ ως ΣΑΑ. Οι ΣΑΑ θα είναι αρμόδιες για την παράδοση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και την παραγωγή των συναφών παραδοτέων/εκροών. Οι ΣΑΑ θα έχουν μερίδιο στον προϋπολογισμό του έργου και θα αναφέρουν τις δαπάνες που πραγματοποίησαν για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων. Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις ΣΑΑ (συμπεριλαμβανομένου του νομικού καθεστώτος, των εμπειριών και των αρμοδιοτήτων, των υπευθύνων επικοινωνίας κ.λπ.) πρέπει να παρέχονται στο Έντυπο Αίτησης.

- **Εταίροι Παράδοσης (ΕΠ):** οργανισμοί, υπηρεσίες, οργανώσεις, εταίροι του ιδιωτικού τομέα και ενώσεις που θα έχουν ενεργό ρόλο στην υλοποίηση του έργου. Οι Αστικές Αρχές θα πρέπει να επιλέξουν τους Εταίρους Παράδοσης βάσει των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Οι Εταίροι Παράδοσης θα είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και την παραγωγή των συναφών παραδοτέων/εκροών. Πρέπει να σημειωθεί ότι μόνο οργανισμοί που διαθέτουν νομική προσωπικότητα μπορούν να συμμετέχουν σε ένα έργο ως Εταίροι Παράδοσης. Εταιρείες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών με κύριο σκοπό την ανάπτυξη και τη διαχείριση ευρωπαϊκών προγραμμάτων δεν μπορούν να συμμετέχουν σε ένα έργο ως Εταίροι Παράδοσης.
- **Μια ευρύτερη ομάδα ενδιαφερόμενων μερών** θα πρέπει επίσης να συμμετάσχει στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του έργου. Στην ομάδα μπορούν να περιλαμβάνονται οργανισμοί, υπηρεσίες, οργανώσεις και ενώσεις. Παρότι τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν διαδραματίζουν άμεσο ρόλο (και ως εκ τούτου δεν διαθέτουν ειδικό προϋπολογισμό υλοποίησης), θεωρούνται ωστόσο σημαντικά για τη διασφάλιση της ομαλής και αποτελεσματικής υλοποίησης, καθώς και της συννοικιοποίησης του έργου.

Αναλυτικές πληροφορίες για τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των Αστικών Αρχών (ΣΑΑ, κατά περίπτωση) και των Εταίρων Παράδοσης παρέχονται στην ενότητα 2.1 των Οδηγιών UIA.

5.2 Δραστηριότητες Έργου

Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο των έργων UIA θα οργανώνονται σε Δέσμες Εργασιών (ΔΕ) και θα υποστηρίζουν έναν ή περισσότερους Θεματικούς Στόχους και σχετικές Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΕΤΠΑ, όπως ορίζονται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 9 του κανονισμού περί καθορισμού κοινών διατάξεων (ΚΚΔ)¹⁰ σχετικά με τα ΕΔΕΤ και στο άρθρο 5 του κανονισμού για το ΕΤΠΑ.

Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται διάφορα είδη ΔΕ, τα οποία παρατίθενται κατωτέρω:

- ΔΕ Προετοιμασία
- ΔΕ Διαχείριση έργου
- ΔΕ Επικοινωνία

¹⁰ Κανονισμός περί κοινών διατάξεων (ΕΕ) αριθ. 1303/2013:
<http://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex:32013R1303>.

- ΔΕ Υλοποίηση
- ΔΕ Επένδυση

Με εξαίρεση τη Δέσμη Εργασίας «Επένδυση», όλα τα άλλα είδη ΔΕ είναι υποχρεωτικά στις εφαρμογές του έργου UIA.

Επίσης, κάθε έργο θα διαθέτει Εμπειρογνώμονα UIA με σκοπό:

- τη διαρκή παροχή συμβουλών και καθοδήγησης σχετικά με την ουσία της δράσης, ιδίως όσον αφορά το καινοτόμο περιεχόμενο
- την παροχή συνδρομής στην ανάπτυξη τεκμηρίωσης και εκροών που θα αποτυπώνουν και θα διαδίδουν τα διδάγματα, τις ορθές πρακτικές κ.λπ. στο ευρύ κοινό
- τη διασφάλιση ότι η δράση παραμένει σε σωστή πορεία και συνάδει με τη συμφωνηθείσα πρόταση

Οι δαπάνες για τον Εμπειρογνώμονα UIA (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων ταξιδιού και διαμονής) θα καλυφθούν από την Πρωτοβουλία UIA και, συνεπώς, δεν θα περιλαμβάνονται στους προϋπολογισμούς του έργου.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη δομή του σχεδίου εργασίας για ένα έργο UIA, καθώς και σχετικά με τον ρόλο και τα καθήκοντα των Εμπειρογνομώνων UIA, παρέχονται στις Οδηγίες UIA.

5.3 Γραμμές προϋπολογισμού και επιλέξιμες δαπάνες

Όλες οι δαπάνες που σχετίζονται με την υλοποίηση των έργων UIA είναι επιλέξιμες σύμφωνα με τις Οδηγίες UIA (βλέπε ενότητα 4.2) και εγγράφονται στις αντίστοιχες γραμμές του προϋπολογισμού:

- Προσωπικό
- Γραφείο και διοίκηση
- Ταξίδια και διαμονή
- Εξωτερικοί εμπειρογνώμονες και υπηρεσίες
- Εξοπλισμός
- Υποδομές και κατασκευαστικές εργασίες

5.4 Πρόσθετα ζητήματα: Δημόσιες συμβάσεις, έλεγχος και κρατική ενίσχυση

Οι εταίροι του έργου που ανταποκρίνονται στον ορισμό της αναθέτουσας αρχής σύμφωνα με τη συναφή εθνική νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις πρέπει να τηρούν τους εφαρμοστέους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις.

Οι δαπάνες που δηλώνονται από το έργο πρέπει να ελεγχθούν από πρωτοβάθμιο ελεγκτή (ΠΕ). Η ανεξάρτητη γνωμοδότηση του ΠΕ πρέπει να καλύψει τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δηλωθεισών δαπανών, την παράδοση των προϊόντων και των υπηρεσιών, την ορθότητα των δηλωθεισών δαπανών και τη συμμόρφωση των δαπανών και των εργασιών με τους κοινοτικούς και τους εθνικούς κανόνες. Δεδομένου ότι ο ΠΕ διορίζεται και αμείβεται από την Πρωτοβουλία UIA, η σύμπραξη του έργου δεν θα πρέπει να προβλέψει δαπάνες (λογιστικού) ελέγχου κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού του έργου.

Με στόχο τη διατήρηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην εσωτερική αγορά, τα εγκεκριμένα έργα πρέπει να έχουν σχεδιαστεί σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των δημοσίων δαπανών και να αποφεύγονται οι στρεβλώσεις της αγοράς, όπως ο παραγκωνισμός της ιδιωτικής χρηματοδότησης, η δημιουργία αναποτελεσματικών δομών αγοράς ή η διατήρηση μη αποδοτικών εταιρειών.¹¹ Θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για να διασφαλίζεται ότι η χρηματοδότηση Urban Innovation Actions δεν στρεβλώνει τον ανταγωνισμό ούτε οδηγεί σε παρεμβάσεις στην αγορά χωρίς επαρκή αιτία.

Συγκεκριμένα, η UIA είναι όργανο της ΕΕ που διοικείται κεντρικά και υλοποιείται μέσω έμμεσης διοίκησης από μια Εντεταλμένη Οντότητα, τη Région Hauts-de-France. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρηματοδοτεί την Urban Innovative Action από το ΕΤΠΑ (έως και 80% των δαπανών του έργου), όπου τα παρεχόμενα ποσά δεν θεωρούνται πόροι υπό τον έλεγχο των κρατών μελών και είναι εκτός του πλαισίου των κρατικών ενισχύσεων. Το υπόλοιπο ποσό (τουλάχιστον 20% του κόστους του έργου) μπορεί να καλύπτεται είτε από ιδιωτικές είτε από δημόσιες συνεισφορές. Όταν οι συνεισφορές αυτές προέρχονται από ιδιωτικές πηγές, δεν εμπίπτουν στο πεδίο της νομοθεσίας για τις κρατικές ενισχύσεις. Όταν οι εισφορές προέρχονται από δημόσιες πηγές και στο βαθμό που οι δραστηριότητες του έργου δεν είναι οικονομικές, η χρηματοδότηση αυτών των δραστηριοτήτων δεν αποτελεί κρατική

¹¹ Για περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, βλέπε την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης (Notice of Aid - NOA) όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) στη διεύθυνση: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=EN).

ενίσχυση. Ωστόσο, σε περίπτωση συνεισφορών από δημόσιους πόρους ενός κράτους μέλους σε έργα που αφορούν «οικονομικές δραστηριότητες», ήτοι προσφορά αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά, τότε τα έργα αυτά πρέπει να σχεδιάζονται κατά τρόπο ώστε οι δημόσιες συνεισφορές να συμμορφώνονται με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις σε όλα τα επίπεδα, δηλαδή στο επίπεδο του ιδιοκτήτη, του κατασκευαστή και/ή φορέα εκμετάλλευσης του έργου ή της εγκατάστασης. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η χορηγούμενη δημόσια χρηματοδότηση πρέπει να συνάδει με τις απαιτήσεις του κανονισμού για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ή με τους όρους που καθορίζονται στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία (ΓΚΑΚ) ή στην απόφαση για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ).

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις παρέχονται στις Οδηγίες UIA.

6 Διαδικασία υποβολής αίτησης

Το πακέτο της αίτησης για την πέμπτη Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων της UIA αποτελείται από τα ακόλουθα:

- Τους παρόντες Όρους Εντολής, οι οποίοι διατίθενται σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ. Ωστόσο, σε περίπτωση ύπαρξης διαφορών, υπερισχύει η αγγλική έκδοση.
- Τεχνικές οδηγίες για την Electronic Exchange Platform (EEP)
- Αναλυτικές οδηγίες για τη συμπλήρωση του Εντύπου Αίτησης είναι διαθέσιμες διαδικτυακά σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ στο σύστημα EEP. Ωστόσο, σε περίπτωση ύπαρξης διαφορών, υπερισχύει η αγγλική έκδοση.

Παρέχεται επίσης μια έκδοση εργασίας του Εντύπου Αίτησης και του Δελτίου Βεβαίωσης ως εργαλείο παροχής βοήθειας κατά τη διαδικασία κατάρτισης της αίτησης (έγγραφο Word διαθέσιμο μόνο στα Αγγλικά).

Επιπλέον, οι αιτούντες πρέπει να συμβουλευούνται τις Οδηγίες UIA (διαθέσιμες μόνο στην αγγλική γλώσσα) σχετικά με τους πρωταρχικούς κανόνες της Πρωτοβουλίας.

Όλη η τεκμηρίωση είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της UIA, όπου όλες οι σχετικές πληροφορίες είναι συγκεντρωμένες σε μία μόνο σελίδα.

Η διαδικασία υποβολής της αίτησης γίνεται 100% ηλεκτρονικά μέσω της [Electronic Exchange Platform \(EEP\)](#). Η αίτηση αποτελείται από το Έντυπο Αίτησης και από Δελτίο Βεβαίωσης το οποίο φέρει σαρωμένη υπογραφή. Υπάρχει επίσης δυνατότητα αναφόρτωσης και επισύναψης παραρτήματος στο Έντυπο Αίτησης. Το παράρτημα αυτό μπορεί να είναι χάρτης που απεικονίζει την περιοχή παρέμβασης, γράφημα, γράφημα πληροφοριών κ.λπ. Ο τύπος και το μέγεθος του προσαρτώμενου αρχείου προσδιορίζονται στις οδηγίες για την EEP.

Συνιστάται θερμά στους αιτούντες να συμπληρώσουν το Έντυπο Αίτησης σε απλά αγγλικά, αν και μπορεί επίσης να υποβληθεί σε οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η Στρατηγική και η Επιχειρησιακή Αξιολόγηση θα διενεργηθούν βάσει της αγγλικής έκδοσης του Εντύπου Αίτησης (η ΜΓ θα αναθέσει σε εξωτερικό πάροχο υπηρεσιών τη μετάφραση στην αγγλική γλώσσα σε περίπτωση υποβολής του Εντύπου Αίτησης σε άλλη γλώσσα). Η ποιότητα της μετάφρασης δεν θα διασφαλίζεται από τη ΜΓ και, ως εκ τούτου, οι αιτούντες αναλαμβάνουν τον σχετικό κίνδυνο. Επιπλέον, η Σύμβαση Επιδότησης, η διαχείριση του έργου, οι επίσημες εκθέσεις, τα βασικά παραδοτέα και όλη η επικοινωνία με την Εντεταλμένη Οντότητα και τη ΜΓ θα πρέπει να είναι στην αγγλική γλώσσα.

Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής του Εντύπου Αίτησης και του Δελτίου Βεβαίωσης είναι 12/12/2019 στις 14:00 ώρα Κεντρικής Ευρώπης.

7 Διαδικασία Επιλογής

Κατόπιν της υποβολής, κάθε αίτηση υπόκειται σε διαδικασία επιλογής που αποτελείται από τα ακόλουθα στάδια:

1. Έλεγχος επιλεξιμότητας
2. Στρατηγική αξιολόγηση
3. Επιχειρησιακή αξιολόγηση

7.1 Έλεγχος επιλεξιμότητας

Μετά την καταληκτική ημερομηνία της πρόσκλησης, η ΜΓ διενεργεί έλεγχο επιλεξιμότητας όλων των αιτήσεων έργου που υποβλήθηκαν. Σκοπός του ελέγχου επιλεξιμότητας είναι:

- Να εξακριβωθεί η συμμόρφωση των ληφθέντων Εντύπων Αίτησης και των παραρτημάτων τους με τα επίσημα κριτήρια επιλεξιμότητας
- Να αποφευχθεί η περαιτέρω αξιολόγηση μη επιλέξιμων αιτήσεων
- Να διασφαλισθεί η ισότιμη μεταχείριση όλων των προτάσεων που επιλέγονται προς χρηματοδότηση

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας της UIA είναι τα ακόλουθα:

1. Το Έντυπο Αίτησης να έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος ΕΕΡ πριν από την καταληκτική ημερομηνία που υποδεικνύεται στους Όρους Εντολής της Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων
2. Το Έντυπο Αίτησης να είναι πλήρως συμπληρωμένο (συμπεριλαμβανομένων όλων των υποχρεωτικών ΔΕ)
3. Ο αιτών να είναι ενιαία αστική αρχή μιας τοπικής διοικητικής μονάδας (ΤΔΜ), η οποία ορίζεται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης ως πόλη, κωμόπολη ή προάστιο και περιλαμβάνει τουλάχιστον 50.000 κατοίκους

Ή

Ο αιτών να είναι ένωση ή ομάδα αστικών αρχών με νομικό καθεστώς οργανωμένου οικισμού που αποτελείται από ΤΔΜ, όπου η πλειονότητα (πάνω από το 50%) των κατοίκων μένουν σε ΤΔΜ οι οποίες ορίζονται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια και όπου ο συνολικός πληθυσμός ανέρχεται σε τουλάχιστον 50.000 κατοίκους

Ή

Ο αιτών να είναι ένωση ή ομάδα αστικών αρχών χωρίς νομικό καθεστώς οργανωμένων οικισμών όπου όλες οι συμμετέχουσες αστικές αρχές (Κύρια Αστική Αρχή και Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές) είναι ΤΔΜ οι οποίες ορίζονται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια και όπου ο συνολικός συνδυασμένος πληθυσμός (Κύρια Αστική Αρχή συν Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές) ανέρχεται σε τουλάχιστον 50.000 κατοίκους

4. Στην περίπτωση ένωσης ή ομάδας χωρίς νομικό καθεστώς οργανωμένου οικισμού, στο Έντυπο Αίτησης προσδιορίζεται μια Κύρια Αστική Αρχή και οι Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές
5. Μόνο για την παρούσα Πρόκληση Υποβολής Προτάσεων και μόνο για προτάσεις με θέμα τη «Δημογραφική αλλαγή», οι αγροτικές ΤΔΜ, αν υπάρχουν, να αναφέρονται ως Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές. Στην περίπτωση αυτή, το κατώτατο όριο των 50.000 κατοίκων επιτυγχάνεται από όλες τις ΤΔΜ (Κύριες και Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές) που ταξινομούνται ως πόλεις, κωμοπόλεις ή/και προάστια
6. Να τηρείται η περίοδος επιλεξιμότητας: η ημερομηνία λήξης του έργου τηρεί τις απαιτήσεις της Πρόσκλησης και της Πρωτοβουλίας

7. Να τηρούνται οι απαιτήσεις περί μέγιστου προϋπολογισμού και η αρχή της συγχρηματοδότησης
8. Όλοι οι συμμετέχοντες εταίροι (Κύρια Αστική Αρχή, Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές και Εταίροι Παράδοσης) να προέρχονται από κράτη μέλη της ΕΕ
9. Οι αιτούσες αστικές αρχές (Κύριες Αστικές Αρχές και/ή Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές) να συμμετέχουν σε μία μόνο πρόταση έργου στο πλαίσιο της ίδιας Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων.
10. Οι αιτούσες αστικές αρχές (Κύριες Αστικές Αρχές και/ή Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές) να μην έχουν επιλεγεί και χρηματοδοτηθεί για το ίδιο θέμα στο πλαίσιο προηγούμενης Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων για UIA
11. Το δελτίο βεβαίωσης, δεόντως υπογεγραμμένο από τον νόμιμο εκπρόσωπο της (Κύριας) Αστικής Αρχής, να έχει αναφορτωθεί στο σύστημα EEP.

Σε περίπτωση μη τήρησης όλων των ανωτέρω απαιτήσεων, η αίτηση θα θεωρείται μη επιλέξιμη και δεν θα διενεργείται περαιτέρω αξιολόγηση. Οι αιτούντες θα ενημερωθούν για την απόφαση που αφορά την αίτησή τους (εάν συνεχίζει στο επόμενο στάδιο ή όχι) στο τέλος του ελέγχου Επιλεξιμότητας.

7.2 Στρατηγική αξιολόγηση

Οι αιτήσεις που κρίνονται επιλέξιμες θα υπόκεινται σε Στρατηγική αξιολόγηση, η οποία θα διενεργείται από ομάδα Εξωτερικών Εμπειρογνομόνων. Η Στρατηγική Αξιολόγηση αντιστοιχεί στο 80% του συντελεστή βαρύτητας που δίνεται στη συνολική αξιολόγηση του έργου και αποτελείται από τα ακόλουθα κριτήρια:

- Καινοτόμος χαρακτήρας (συντελεστής βαρύτητας 40%) – Σε ποιον βαθμό δύναται ο αιτών να καταδείξει ότι το προτεινόμενο έργο είναι νέο (δεν έχει δοκιμαστεί ούτε υλοποιηθεί επί τόπου στη σχετική αστική περιοχή ή αλλού στην ΕΕ) και ότι έχει σαφείς δυνατότητες να προσθέσει αξία;
- Σύμπραξη (συντελεστής βαρύτητας 15%) – Σε ποιον βαθμό είναι η συμμετοχή βασικών ενδιαφερόμενων μερών (Συνδεδεμένες Αστικές Αρχές, εάν υπάρχουν, Εταίροι Παράδοσης και ευρύτερη ομάδα ενδιαφερομένων μερών) σημαντική για την υλοποίηση του έργου;
- Μετρησιμότητα (συντελεστής βαρύτητας 15%) – Σε ποιον βαθμό θα αποφέρει το έργο μετρήσιμα αποτελέσματα;
- Δυνατότητα μεταφοράς και κλιμάκωσης (συντελεστής βαρύτητας 10%) – Σε ποιον βαθμό θα

μπορεί το έργο να μεταφερθεί σε άλλες αστικές περιοχές σε ολόκληρη την Ευρώπη; Σε ποιον βαθμό παρέχει το έργο ξεκάθαρη επεξήγηση σχετικά με τον τρόπο κλιμάκωσης της δράσης, αν στεφθεί με επιτυχία;

Ενδεικτικά ερωτήματα αξιολόγησης για κάθε κριτήριο παρουσιάζονται στην ενότητα 3.2.2 των Οδηγιών UIA.

Η ομάδα Εξωτερικών Εμπειρογνομόνων θα εξακριβώσει επίσης ότι τα έργα συμβάλλουν στην επίτευξη των θεματικών στόχων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και του κοινού στρατηγικού πλαισίου, όπως ορίζονται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 9 του ΚΚΔ, καθώς και ότι προτείνουν ολοκληρωμένες απαντήσεις στις προσδιορισθείσες προκλήσεις και συνάδουν με τις αρχές της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Εντεταλμένη Οντότητα μπορούν να αποφασίσουν να μην επιλέξουν ένα έργο λόγω έλλειψης συνεισφοράς σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των όρων αυτών.

Κατόπιν της Στρατηγικής Αξιολόγησης, η ομάδα Εξωτερικών Εμπειρογνομόνων καταρτίζει αξιολόγηση των αιτήσεων και τις κατατάσσει. Σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσες αιτήσεις λάβουν ορισμένη ελάχιστη βαθμολογία, θα συνεχίσουν στο στάδιο της Επιχειρησιακής Αξιολόγησης. Οι αιτούντες θα ενημερωθούν στο τέλος της διαδικασίας Στρατηγικής Αξιολόγησης σχετικά με την απόφαση που αφορά την αίτησή τους (εάν συνεχίζει στο επόμενο στάδιο ή όχι).

7.3 Επιχειρησιακή αξιολόγηση

Η Επιχειρησιακή αξιολόγηση διενεργείται από τη ΜΓ και αντιστοιχεί στο 20% του συντελεστή βαρύτητας που δίνεται στη συνολική αξιολόγηση του έργου. Κύριος στόχος της Επιχειρησιακής Αξιολόγησης είναι να αξιολογήσει την ποιότητα της πρότασης (συμπεριλαμβανομένης δυνατότητας υλοποίησης, της συνέπειας και της συνοχής του σχεδίου εργασίας, της ποιότητας των προτεινόμενων δομών διαχείρισης, της συνοχής και της αναλογικότητας του προϋπολογισμού, της ποιότητας των προτεινόμενων δραστηριοτήτων επικοινωνίας).

Ενδεικτικά ερωτήματα αξιολόγησης για το κριτήριο «Ποιότητα» παρουσιάζονται στην ενότητα 3.2.3 των Οδηγιών UIA.

Μετά τη Επιχειρησιακή Αξιολόγηση, η Επιτροπή Επιλογής, η οποία απαρτίζεται από την Εντεταλμένη Οντότητα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα συνεδριάσει για την τελική επιλογή. Η Ευρωπαϊκή

Επιτροπή λαμβάνει την τελική απόφαση σχετικά με το ποια έργα επιλέγονται. Οι αιτούντες θα ενημερωθούν για την απόφαση στο τέλος της διαδικασίας Επιχειρησιακής Αξιολόγησης.

7.4 Σύστημα βαθμολόγησης αξιολόγησης

Κάθε σταθμισμένο κριτήριο θα λάβει βαθμολογία από 1 έως 5, από όπου θα προκύψει η μέση βαθμολόγηση ανά έργο.

Αναλυτικές πληροφορίες για το σύστημα βαθμολόγησης αξιολόγησης παρέχονται στην ενότητα 3.2.4 των Οδηγιών UIA.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του συστήματος βαθμολόγησης δεν θα ληφθεί μόνο υπόψη η συγκεκριμένη αξία κάθε πρότασης έργου αλλά επίσης, στο πνεύμα μιας ανταγωνιστικής διαδικασίας, θα εξεταστούν συγκριτικά οι υπόλοιπες προτάσεις έργων που έχουν υποβληθεί στο πλαίσιο της ίδιας Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων. Για αυτόν τον λόγο, στους αιτούντες των οποίων οι προτάσεις έργων δεν θα επιλεγούν για Επιχειρησιακή Αξιολόγηση ή δεν θα εγκριθούν τελικά, δεν θα γνωστοποιηθούν οι βαθμολογίες αλλά μόνο ένα αναλυτικό σχόλιο για όλα τα κριτήρια που αξιολογήθηκαν.

8 Τρόπος λήψης συνδρομής

Το προσωπικό της ΜΓ θα είναι έτοιμο να συνδράμει τους αιτούντες σχετικά με τεχνικά ερωτήματα που μπορεί να προκύψουν στη διάρκεια της Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων. Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο UIA. Επίσης:

- Η ΜΓ θα διοργανώσει επίσης διάφορα σεμινάρια σε διάφορες πόλεις σε όλη την Ευρώπη. Μπορείτε να δείτε τις ημερομηνίες και τους χώρους διεξαγωγής των σεμιναρίων για τους αιτούντες στην ενότητα «Events» (Εκδηλώσεις) στον ιστότοπο της UIA. Σε αυτά τα σεμινάρια, οι αιτούντες θα έχουν τη δυνατότητα να κλείσουν διμερείς συναντήσεις με μέλη της ΜΓ ή/και αντιπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για να συζητήσουν την ιδέα του έργου τους.
- Έχουν δημοσιευτεί διαδικτυακά σεμινάρια στον ιστότοπο της UIA για συγκεκριμένες πτυχές της ανάπτυξης έργων και της υποβολής προτάσεων.
- Θα υπάρξουν διαδικτυακές συνεδρίες με ερωτήσεις και απαντήσεις, αλλά και διμερείς συσκέψεις. Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες στον ιστότοπο της UIA.

9 Βασικές ημερομηνίες

- 16/9/2019 – Προκήρυξη της πέμπτης Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων

- 10/2019 – 12/2019 – Σεμινάρια και διαδικτυακές συσκέψεις για τους αιτούντες
- 12/12/2019 – Καταληκτική ημερομηνία υποβολής των Εντύπων Αίτησης
- 06/2020 – Ενδεικτική ημερομηνία της οριστικής απόφασης έγκρισης των έργων
- 01/07/2020 – Επίσημη έναρξη όλων των εγκεκριμένων έργων

Αναμένουμε με ενδιαφέρον να αναγνώσουμε τις προτάσεις έργων σας!